

Eszeveszett világ

A háború viharfellege a levegőben lóg megint. A leszerelési megbeszélések újabb csődjének romhalmaza, úgy látszik, mintha magával rántaná az európai diplomácia hírhedt egyensúly-állványzatát is és a pókhálófinomságu megegyezések, platformok, paktumok és szövetségek épületének helvét, fekete rész tátong, amelyből nem tudni, mikor, s hogyan bukkanhat fel a Háború szörnyfeje, hogy elnyeléssel fenyegetse a világot.

Furcsa, új lochnessi szörny. Senki se hisz benne, senki se látta. De mégis mindenki tudja, hogy van. Létezik. És mi lesz, ha egyszer látja a meste birodalmából és zord, kézzelfogható monstrem leszáll belőle...?

Tizenhat sulyos, egyre nehezebb esztendő teit el a legutóbbi világháború óta. Tizenhat év eseményeinek forgataga ragadta tova az emberiséget, a kulturvilágot a világegés és mézárulás tragikus négy esztendejétől és azok a férfiak, akik azokban a dantei években résztvettek, ma már az elért nemzedékhez tartoznak. Tizenhat év eltelté után, ma serdülő korát éli az a nemzedék, amely a háború befejezésének évében született, huszonhat évesek az egykori tízéves kisfiúk és kisleányok. Két generáció, amely csak hallomásból, kőszá gyermekkori emlékek, hang- és szófoszlányok töredékeiből ismeri a szörnyűségeknek és a tragikomikumoknak azt a halmazát, amit a legutóbbi háború jelentett. Ezek a fiatalok, telve koruk természet kivánságával, kalandvágyával, lelkiükben a „Sturm und Drang” lendületeivel, nem is tudhatják, mi az, hogy háború...? Nem tudják, de ki tudja, hogy nem kíváncsi-e rá...? Nem kívánja-e megismerni ezt is, ha már annyi mindent megismert, mert megismerhetett, vagy meg kellett ismernie az elmúlt századok alatt...? Félő, hogy ezek is éppúgy „dalolva mennek” majd a tömeghalál agyafurt infernióiba, mint az előző háború fiataljainak milliói, hogy a halál legyen számukra a nagy kíváncsiság vége, a nagy megismerés. És nincsenek sehol a pusztulás öreg veteránjai, a háború bölcs tanácsadói, akik meg tudnák magyarázni, minél előbb, míg nem késő, hogy mi is az a háború...?!

Szédeletesen meredek az a létű, amelyen egyre sűrűsödött a háború örvényei felé a kulturvilág szezere. A felkészülési, a fegyverkezési verseny lázában, mintha minden pusztító eszköz célá változna át: és aránytalanul kevesen vannak azok az emberek, akiknek eszébe jut, hogy a háború, ha egyszer mennykőcsapásként belevág újra a világba, végül is mindig egyformán mutatja az elért eredményt, a fegyverkezések és felkészülések végét: a pusztulást. Ez volna a cél...?

Vannak, akik azt vallják, hogy a „preventív háború” azért van szükség időnként, mert levezeti a szociális válságot és a megüresedő helyeken kenyérhez, munkához juttatja a munkaínségeseket. Ezzel szemben a legutóbbi háború óta milliószámra szaporodtak el a földkerekség munkanélküliei. A háborúvesztés ország gazdasági felépítése és igazbavezerése a világgazdaság mai kiépített szervezetei és rendszerei mellett lassu öngyilkossághoz vezet, amelybe győztes és legyőzött egyformán belehalhat. S ha maradtak is iparvállalatok, amelyek túlélték eddig a véres négyévi és a vételesen tizenhatévi háborút, ki meri állítani, hogy repülőgépek, a tankok, az ismert és ismeretlen fegyverek arzenáljainak korában, a gáz- és bacillusbombák még kipróbálatlan új aratásán mi marad még abból is, ami ezek megvolt...? A háború nemcsak a munkáskezek millióit ka-

Polgárháború előtt áll Bulgária

Franciabarát az új külügyminiszter — Sulyos a kormány helyzete — Két részre oszlott a hadsereg — Le akarják mondani Boris királyt Lefegyverezik a macedón szervezeteket

Szófiából jelentik: Az új bolgár külügyminiszter, Batalov Koszta, volt párisi bolgár követ és Szófia volt polgármestere, ma elfoglalta hivatalát. Batalov Koszta nagy franciabarát, így tehát külügyminiszterré való kinevezése a francia irányzat szentesítését jellemzi. Külföldi politikai körökben nagy meglepetést keltett, hogy Batalov tegnap felkereste Musanov volt bolgár miniszterelnököt, akinél két hét órán keresztül tartózkodott. Hir szerint a látogatásnak az volt a célja, hogy Musanovot a kormánynak kívülről való támogatására bírják rá.

A külföldi lapok tudósítóinak jelentése szerint a bolgár kormány helyzete rendkívül sulyos,

mert az uralkodó egyáltalán nem elégedett az államfordulattal és ellenséges indulattal viseltetik a kormánnyal szemben. Nézettelérések vannak azonban a kormány kebelében is és a helyzet zavarosságát főképpen az a tény növeli, hogy

a bolgár hadsereg is két részre oszlott.

Az egyik párt a király oldala mellett áll, míg a másik a kormány híve és azt szeretné, ha a királyt sikerülne lemondatni. Minden jel arra vall, hogy Bulgária polgárháború előtt áll s miután a polgárháború a két részre oszlott katonaság körülbelül egyenlő erővel vonulhat fel, a harc szükség szerűen véres és sokáig tartó lehet.

Az agrárpárt a kormány ellen fordult és Musanov volt miniszterelnök lapjában hasonló értelmű vezércikk jelent meg. A vezércikkben Musanov főképpen azt kifogásolja, hogy a hadsereg beavatkozott az ország politikai ügyeibe és annak a nézetének ad kifejezést, hogy ennek a jövőben

nem szabad megtörténnie. A szociáldemokrata-párt szintén nyitott az új rezsim ellen foglalt állást.

Georgieff, az új miniszterelnök, tegnap három óras kihallgatáson jelent meg Boris királynál és ez alkalommal számos rendeletet mutatott be, melyekre az uralkodó aláírását kérte. Boris király a miniszterelnök előtt annak a kivánságának adott kifejezést, hogy mérsékeltbb rendszabályokat alkalmazzon, mire Georgieff azt válaszolta, hogy pártja szigorúan előírta teendőit. Ezután éles szóváltás következett, amely az uralkodónak azzal a kijelentésével fejeződött be, hogy az elkövetkezendő eseményekért nem vállalja a felelősséget. A király azonban ennek ellenére az eléje terjesztett rendeleteket mégis aláírta.

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia mai számában a bolgár helyzettel foglalkozik és megállapítja, hogy Georgieff miniszterelnök első feladata a macedón szervezetek lefegyverzése és megsemmisítése tüzte ki. A lap leszögezi, hogy a macedón szervezetek letörése Jugoszlávia régi követelése. Ugy látja, hogy a bolgár kormány igen erősnek érzi magát, ha szembe mer szállni a macedonokkal, akik az ország lakosságának egyharmadát teszik ki, erős szervezeteik vannak, lelkesek és elszántak. A macedonok magukat tartják a bolgár nemzeti törekvések igazi képviselőinek.

A Reuter-iroda híradása szerint Boris bolgár király a mutatókozott előtti. A lakosság nagy lelkesedéssel ünnepelte. Politikai körökben az ünneplést arra magyarázzák, hogy a lakosság örömeinek adott kifejezést afelett, hogy az uralkodó kibékült az új kormánnyal.

Előzmények, amelyek kirobbantották a bolgár diktatúrát

Aki figyelemmel kísérte a bolgár politika változásait az utolsó években, annak számára nem volt nagy meglepetés a diktatúra való átterés, mely egyébként, ugyilátszik, világielenség. Bulgáriában is annyira bonyolultá vált a politikai helyzet, hogy azt, mint a gordiusi csomót, legjobban karddal lehetett szétvágni. Nem érdektelen ez alkalommal átfogó tekintetet vetnünk Bulgária utolsó 16 évének történelempolitikájára.

1918 szeptemberére az antantbarát politikások és Sztambulijzski parasztagitátorainak defetista tevékenysége célt ért és a hét év óta harcban álló, kifáradt bolgár hadsereg lerakta a fegyvert Franchet D'Esperay hadereje előtt.

szálja le, de megsemmisíti a munkatadó szervezeteket és megöli, kiirtja így a munka, a kenyér forrásait is. Bacillusokat vet és gázzal öntözi a gépszörnyeteket halálos szántását. Ezt a vetést az élet helyett csak a halál arathatja le. Mondhatják-e akkor, lesz-e módjuk és idejük reá a „preventív háború” intézménye hivatásnak? Pardon, tévedtünk...? Mindent megfontoltunk, mindent meggondoltunk, — de nem így akartuk...?

A világháború rokkantjait, a béna, rángatózó, összemorzolt, de mégis életbenmaradt embertestek millióit kellene felvonultatni minden ország uccáin: talán ezek a megtaposott, megcsönkített tömegek, ezek a háborutviselt szenvedő hadseregek éppen a magukat megtéptességükben, szivetszorító sorsukkal tudnának

Ferdinánd királynak menekülnie kellett a bár Sztambulijzski republikánus parasztforradalmát leverték, a hatalom nemsokára mégis az ő kezébe került és a lealázó neuilly-i békét már Sztambulijzski írta alá. Le kellett mondani Románia-Trákiáról a tengersíri Görögországi üteggedni Jugoszláviának Sztumnicát és egyes határvonalakat. A neuilly-i béke egyben a bulgárokkal fajtestvér macedonokat is kiszolgáltatta a görögöknek és a szerbeknek.

A megbokrosodott falu diktatúrájával szemben egyre nőtt az ellenállás ereje és 1923 januáriusában végre véres felkelés robbant ki, a

győzedelmeskedni a háború újra-kisértő szellemén, a fiatal nemzedék tapasztalatlanságán és a kapzsiság vagy hatalomvágy esztelenségein. A rokkantak falanxait, a hadiözvegyek és árva légióit kellene hadbavezetni a háború ellen: hadi sikitóknak oda az épeknek, a fiataloknak, a számitóknak és az elkábitottaknak egyformán:

— Nézzétek, ilyenek leszték! Ez a háború! És ha ekkor is akad valaki, aki háborút üvölt, aki szaporítani akarja a mankós, tépett, sorsszántotta milliók tömegeit újabb milliókkal és újabb szenvedésekkel, akkor jöjjön a gáz, jöjjön a tűz, jöjjön a baktérium és a ma még ismeretlen, új modern háború minden földi hozalmát, hiszen már minden földi hozalmát meg többé ezt az esztévesztett világot.

mely rövidesen győzedelmeskedett. Sztambulizski diktátort egy erdőben fogta el a macedon ORIM egyik cséta-osztaga és válogatott kínzások után megölték. Még élt, amikor jobbkezét, a mellyel a neuilly-i békét és a szerb egyezményt aláírta, lemetsztették.

Az ellenforradalmi államcsinyt a szerb-barát politikával elégedetlen hadsereg és a macedonok jófellelgyverzett cséta-osztagai hajtották végre.

Az új kormányt Cankov egyetemi tanár alakította meg, aki a Tisztiszövetség és a macedon nemzeti forradalmi bizottság (ORIM) bizalmát bírta s akinek sikerült az elaprózott jobboldali polgári pártokat a „Demokraticseszki Zgovor” szövetségben egyesíteni.

Cankov Protogerov elbarátja volt, de a „Demokraticseszki Zgovor” és a Tisztli Liga többsége Michailov vajdával szimpatizált. Cankovnak távoznia kellett és helyét a „Zgovor” bizalmasa Liapcev foglalta el. A Liapcev-kormányt végeredményben a világválság bukatta meg, illetőleg a gazdasági válság nyomában támadt munkásmozgalmak, amelyeknek veszedelmességét a parasztság újabb megmozdulása is fokozta. Sztambulizski nevével több új agrárfrakció kezdett szervezkedni és a politikai erődéssel kapcsolatos gazdasági válság az ellenzéki Malinov — a régi antantbarát — kezébe juttatta a hatalmat. Az 1931-es választásokon a „Demokraticseszki Zgovor” súlyos vereséget szenvedett.

Malinovot, aki a szobranje elnöke lett, Musanov váltotta fel a választásokon győzedelmes „Népblokk” élén, mely 42 demokratából, 71 agráriusból, 24 nemzeti liberálisból és 9 radikálisból áll, — összesen 146 mandátumot bírva a 244-ből. A hangadó szerepet azonban mindinkább a Gicsev-féle agrárpárt ragadta magához.

Musanov utja a bukás felé

Az események tovább érlelődtek. Az ORIM növekvő elkéséssel figyette a Musanov-kormány külpolitikai tojástancát is a balkáni problémák körül. 1933. februárjában azután a Gornadzsumájai „szabor”-on úgy a legális macedon szervezetek, mint az ORIM ünnepelesen deklarálták, hogy szakítanak a bulgár irányzattal és ezentul most már a teljesen önálló, független Macedóniáért küzdenek, amelynek részére a Bulgáriához tartozó három macedon kerületet (Petrics, Gornadzsumája, Nevtokop) is követelik. A Musanov-kormány erre a tavaly júniusban megtartott macedonellenes fegyverrazziakkal és rendszabályokkal felelt. A kockát ezzel elvetették!

A Musanov-kabinet helyzete azonban egyre gyengült, a Gicsev-féle agrárpárt mindinkább követelődött, mert tudták, hogy Musanov csak az ő támogatásával tarthatja magát. Őket viszont a vetekedő agrárfrakciók szorongatták és hajtották szélsőségek felé. 1933. nyarán kersztülvitték a városok kenyérének megdrágítását egy bolettaszerű adórendszerrel.

Tavaly őszől kezdve egyre jobban kibontakoztak a „Balkán-blokk” körvonalai s több oldalról erős nyomást gyakoroltak Bulgáriára, hogy lépjen be. Egymást érték a király- és miniszterialkalmazók. A magas politika óriási feszültséggel dolgozott és ütközött meg a Balkánon. A Musanov-kormány a Balkán-paktum kérdésében minden tárgyalás dacára sem döntött végképpen. Az ország közvéleménye mindinkább nyugtalanabb lett s a nyugtalanságot a belpolitikai nehézségek csak fokozták.

Musanov közvetlen bukását tulajdonképpen a Gicsev agrárius-csoport újabb tárcakövetelése okozta, miután néhány nappal előbb Kisov hadügyminiszter már kivált a kabinetből. Utóda: Vaszev tábornokkal szemben a tisztikar — mint ismeretes — nyílt tüntetést rendezett.

Musanov képtelen volt új kabinetét alakítani és kormányát a „tekintélyek diktatúrája” váltotta fel az eddigi alkotmány súlyos negligálásával. A kormány feje Kimon Georgiev alezredes, a Tartalékos Tisztli Szövetség elnöke, aki a világháborúban zászlóaljparancsnok, majd az 1923-as Cankov-ellenforradalomban nagy szerepet játszott személy volt és az akkori kormányban egyideig mint közlekedésügyi miniszter szerepelt. A belügyminiszter: Midilev tábornok, a Tartalékos Tisztli Szövetség alelnöke, míg Zlatov tábornok egyelőre a hadügyi tárcát vette át. Az új kormányt a Musanov-kabinettel elégedetlen volt kormánypártiak is támogatták, így például Nicola Zachariev Gicsev-csoportbeli politikus, a feloszlatott szobranje alelnöke, aki a kormányban is helyet foglalt mint közlekedésügyi miniszter.

A belgrádi és a párisi sajtó nagy örömmel üdvözlö az új bulgár kormányzatot, amelytől első sorban is a szerb-bulgár baráti kapcsolatok kiépítését várják s ezzel együtt Bulgáriának a Balkán Egyezményhez való csatlakozását remélik.

Ha ez megtörténik, akkor nem csupán a Balkán, hanem az egész európai politikában alapvető változások következnek be.

Meglepetések várhatók a belpolitikában

Averescu marsall tárgyalásai — Minisztertanács Bucurestiben — Befejezést nyertek a párisi tárgyalások —

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a kormány minisztertanácsot tartott, amelyről a következő kommunikét adták ki: A kormány mindenekelőtt azokkal a határozatokkal foglalkozott, amelyek a cluji és chisenevi minisztertanácson megszülettek. A miniszterelnök maga személyesen érdeklődött a határozatok végrehajtásának módjáról. Elhatározták a rendkívüli parlamenti ülészak programját és a benyújtandó törvényjavaslatok sorrendjét. Nem történt azonban döntés, hogy mikorra hívják össze a parlamentet. Végül Slavescu pénzügyminiszter számolt be a hitelezőkkel folyó párisi tárgyalások állásáról és a költségvetési munkálatok előrehaladásáról.

A pénzügyminiszterium egyébként ma délután 3 órákor telefonérintést kapott Párisból, amely szerint a külföldi hitelezőkkel hetek óta folyó tárgyalások befejezést nyertek. Valószínűleg Slavescu pénzügyminiszter a közeli napokban sajtóexponzt tart e kérdésben.

Politikai körökben élénken kommentálják

Averescu marsall tárgyalásait. Ma a marsall Argetoianuval tárgyalt. Az Adeverul Averescu marsallal kapcsolatosan megemlíti, hogy a közeli napokban még érdekes fejlemények várhatók, mert az a némaság, amibe Averescu és Bratianu György pártja az utóbbi időben burkolózott, nem maradhat meglepetésteljes napjait bizonyítja, hogy Averescu, akinek ma Turnu-Severinbe kellett volna elutaznia, nem hagyta el a fővárost és ott maradt Bratianu György is, akit pedig lasiba vártak.

Averescu marsall pártjának hivatalos lapja, az Indreptarea ma cikket írt a marsall személyével kapcsolatosan elterjedt hírekről és a következőket állapítja meg: Miután egyes lapok Averescu marsall vezetésével a diktatórikus kormány eshetőségével számoltak, mi is informálódni kívántunk a tényállás iránt és egyenesen a marsallhoz fordultunk, akinek azonban semmiféle tudomása erről nincs. Igaz, hogy audiencán jelent meg az uralkodónál, de ennek keretében csak a hadifelszerelés és a katonai ellátás ügyeit tárgyalták meg.

Göring porosz miniszterelnök Budapesten

Fogadtatás a mátyásfüldi repülőtéren — Nyilatkozott bulgáriai utjáról — Fantasztikusnak minősítette azt a hírt, mintha részt vett volna a szófiai események előidézésében

Budapestről jelentik: Göring német miniszter, porosz miniszterelnök, ma dé-

GÖRING, porosz miniszterelnök

ben háromnegyed egy órákor repülőgépen Budapestre érkezett, ahol két napot fog töl-

teni. Göring érkezését csak negyedórával előbb jelezték, mert a repülőgép két teljes órával előbb szállt le, mint eredetileg várták. A német minisztert a mátyásfüldi repülőtéren Mackensen budapesti német követ élén, a német követség tisztikara fogadta. Gömbös Gyula magyar miniszterelnök nevében pedig bárciházi Bárczy István államtitkár üdvözölte.

Göring a Hungária-szállóban szállt meg, amelynek homlokzatára kitűzték a német horogkeresztes lobogót. A porosz miniszterelnök utazása előtt az athéni és rövid tartózkodása idején a belgrádi repülőtéren is nyilatkozott a sajtó képviselőinek és kijelentette, hogy utja teljesen magánjellegű volt és azon semmiféle politikai tevékenységet sem fejtett ki. Fantasztikusnak minősítette azokat a lapudósításokat, amelyek szerint része volna a szófiai események előidézésében, amelyek abszurd voltát az is bizonyítja, hogy utján Szófiát egészen elkerülte.

Ismét Masaryk lett a csehszlovák köztársaság elnöke

A kommunisták jelöltjének bukása — Tüntetés az elnökválasztáson

Prágából jelentik: Ma délelőtt megtörtént a csehszlovák fővárosban a köztársaság elnökének megválasztása. A szenátus és a képviselőház 438 tagja jelent meg, akik közül 418 szavazott és pedig 327 Masarykra, 38 Gottward Kelemenre, a kommunista párt jelöltjére, ötvenhárom pedig üresen adták vissza szavazólapjukat. Masaryk elnökre a csehszlovák koalíción kívül a németek és a magyar szociálisták szavaztak, míg az üres szavazólapok a parlament magyarpárti képviselőitől és a csehszlovákoktól eredtek. Az eredményt a többség nagy tapsal fogadta, míg a kommunisták tüntetően kiáltották: Éljen Szovjet-Oroszország! Éljen a proletárdiktatúra! Az elnökválasztó parlament előtt megjelent Masaryk elnök harmadszori megválasztása alkalmával könnyekig meghatva mondott köszönetet a kormánykoalíció tagjainak és remegő hangon tette le az ünnepeles forradalmat, hogy országát a törvények betartásával, a nép érdekeinek szem előtt tartásával fogja kormányozni.

Az elnökválasztás az eddigi szavazatoktól

eltérően, a prágai vár Ulászló-termében zajlott le és már az első menetnél meghozta Masaryk számára az előirt háromötödnyi szavazattöbbséget.

Jenő főherceg Bécsbe érkezett

Habsburg Antal főherceg és Ileana királyi hercegnő várták az állomáson

Bécsből jelentik: Jenő főherceg 15 éves svájet tartózkodás után ma reggel Bécsbe érkezett. A nyugati pályaudvaron Habsburg Antal főherceg és felesége, Ileana román királyi hercegnő, a Habsburg-ház több tagja, az osztrák legitimisták vezére és a kormány részéről Schönburg-Hartenstein hadügyminiszter fogadta, aki üdvözlő beszédet is mondott. Az állomás előtt összegyűlt tömeg üdvözlő kiáltásokkal ünnepelte a visszatért főherceget. Jenő főherceg a Szent István templomba hajtattott, majd rövid látogatás után a német lovagrend székházába vitette magát, ahol lakosztályt rendeztek be számára. Jenő főherceg a német lovagrend gunpoldskireheni házában fog lakni.

Jutalmat kapott öngyilkossága előtt az ártatlanul halálba hajszolt Goro Ferenc

Dramai részletek az aradi származású főmérnök tragédiájáról -- „Félek, hogy ártatlanul meghurcolnak...” -- Hatieganu professzor jóslata

Turda tudósítónk jelenti: Még mindig nem üt el az igazságtól Turdán Goro Ferenc aradi származású főmérnök tragikus halálával kapcsolatban. Turdán mindenki szerette és becsülte a főmérnököt, akinek volt tisztviselői és munkásai megtörtén tárgyalják az eseményeket és mélyen elítélik azokat, akik igaztalanul meghurcolták és ezzel halálba kergették Goro Ferencet.

Goro Ferenc öngyilkosságának tulajdonképpen okait csak most tisztázza a turdai vizsgálat, miután az öngyilkossággal kapcsolatban különféle verziók láttak napvilágot. Kiderült, hogy egy *Papolczai József* nevű, Turdáról Budapestre került volt tisztviselő feljelentése indította meg az igaztalan hajszát a főmérnök ellen. *Papolczai József* — mint ismeretes — jelentkezett a budapesti román követségen, ahol kijelentte, hogy nagyszabású visszaélésekről tántja le a leplet, ha valamilyen állást biztosítanak számára. Azzal vádolta meg Goro Ferenc főmérnököt, hogy szabálytalanul alkalmazta őt, de ugyanakkor olyanokat szerepeltetett a munkáslistában, akik sohasem dolgoztak a turdai CFR-műhelyben. Ugyanez a *Papolczai József* tett Goro Ferenc ellen feljelentést, akít a főmérnök, közismert emberbaráti szeretetétől áthatva, éveken keresztül tartott el, miután régebbi állásából elbocsátották és az éhenhalástól kellett tartania.

A vizsgálat a feljelentés alapján megindult és csakhamar kiderült, hogy az állítólagos visszaélésekről Goro Ferenc feletteseinek tudomásuk volt. Goro Ferenc főmérnöknek felügyelete alá tartozott ugyanis a legnehezebb vasuti pálya. Az Aranyos völgyéből kiindulva, a hegyekbe veszélyes utak vezetnek fel, amelyeknek jókarban tartása elsősorban a CFR elsőrendű érdeke. Ez a vonal a kívánalmaknak megfelelően mintaszerű is volt. Goro Ferenc azonban, hogy célját elérje, hiteket kért az üzletvezetőségtől. Azonban vagy nem kaptak meg, vagy a kért összeget a legminimálisabbra csökkentették. Miután a pénzre feltétlenül szüksége volt,

hallgatóságos jóváhagyás mellett a munkáslistákba állított be néha 2-3-5-tel több munkást, mint amennyi ténylegesen dolgozott. Ilyenkor a fizetéstöbblethöz bevásároltatták és a számlákat gondosan mellékelte az elszámolásához.

Goro Ferenc főmérnök sohasem kezelet pénzt, miután az adminekstrációban részvevő volt és a fizetések sem turdai tisztviselő végezte, hanem a clujai üzletvezetőségtől elküldött fizetőbiztosít, a mellé rendelt turdai tisztviselővel együtt. A vizsgálatról felvett jegyzőkönyvet felterjesztették a CFR jogügyi osztályához, amely hivatalosan dönteni a főmérnök eljárása, vagy sem. A jogügyi osztály nem látott vizszoalást fennforogni és teljes mértékben rehabilitálta Goro Ferencet.

Röviddel a vizsgálat befejezése után Goro Ferencet pénzügyi jutalmában részesítették pályájának mintaszerű rendbentartása miatt és a főmérnök a pénzügyi jutalmat kiosztotta az iroda arra rászoruló személyzete között.

Egy nappal a tragikus öngyilkosság előtt, az egyik bucuresti-i lapban támadás jelent meg a főmérnök ellen. A cikk egy sikkasztásért elbocsátott turdai tisztviselő írta, aki többször között állította, hogy a CFR turdai üzeménél milliós sikkasztásra jöttek rá, azonban az ügy még sem került az ügyészség elé. A cikk általános megdöbbenést keltett Turdán éppen úgy, mint Clujon, ahol mindenki tudta, hogy a főmérnök mindenkor a legszabályszerűbben járt el. Huszonöt éven keresztül működött felelősen teljes elégedésére és dacára kisebbségi voltának, felelősei őt hívták meg fontos ügyekben, hogy szakértői véleményét kikérjék.

Clujon nem is tulajdonítottak fontosságot a

lap támadásának. A turdai ügyész azonban a lap megjelenése után telefonon kért atását Clujról, hogy vajjon eljárjon-e az ügyben? Itt a leghatározottabban közölte vele, hogy visszaélésről szó sincs, ezért fölségei az ügyben további beavatkozás. A főmérnök ellenségei azonban tovább dolgoztak és ennek eredményeképpen az ügyész, a vizsgálóbíró és három rendőr kíséretében Bognariu Sándor vasuti tisztviselő lakásához indult, hogy ott házkutatást tartson. Mielőtt azonban Bognariu házához kiszálltak volna, felkeresték a főmérnököt, hogy információkat kérjenek tőle. Az ideigleg megváltott főosztályos szobalánya közölte, hogy az ügyész, a vizsgálóbíró és három rendőr óhajt vele beszélni. Goro Ferenc fürdőszobájába sietett, ahol a falra néhány aortát vetett ceruzával:

„Drágám, félek, hogy ártatlanul meghurcolnak, Isten velünk, bocsássanak meg.”

A főmérnök ezután levetette felsőkabátját és szíven lötte magát.

Érdekes, hogy Goro Ferenc tragédiáját hetekkel előbb megjósolták. A főmérnök egy inspekció alkalmával, amikor a külső pályákat vizsgálta felül, súlyosan megbetegedett. A főmérnök tüdőgyulladást kapott, ami mellhártyagyulladásal komplikálódott és állapotát annyira súlyos volt, hogy napokig eszméletlenül fektett. Családja Hatieganu Gyula dr. meyeletlenül hívta. A professzor megvizsgálta és napokat töltött ágya mellett. Az orvosprofesszor kijelentette, hogy az orvosok már nem segíthetnek, csupán a beteg szervezete produkálhat csodát. Goro Ferenc legyőzte a betegséget és felgyógyult.

Hatieganu Gyula dr. Clujon legutóbb előadást tartott a klinikán és ismertette a turdai főmérnök betegségét. Érdekesen fejtette, hogy milyen

Hatalmas cseppkőbarlangot fedeztek fel Iliá közelében egy kidőlt diófa alatt

Földalatti tavak a barlangban — 300 méteres távolságra haladtak eddig a kutatók — Jelentés a clujai geológiai intézetnek — Hatósági védelem a cseppkőbarlangoknak!

Fischer Aladár érdekes nyilatkozata az új felfedezésről

Érdekes természeti felfedezésről ad hirt illiai tudósítónk. Ma még tisztázatlan a felfedezés tudományos fontossága, de annyi már előre is bizonyos, hogy

a véletlen napvilágra hozta Hunedoara megye egyik legnagyobb és legszebb cseppkőbarlangját,

amely a tudományos szemponttól eltekintve, idegenforgalmi és turisztikai tekintetben előkelő helyet biztosít az arad-teiusi vonalon fekvő Iliának. Az érdekes felfedezés részletei a következők:

— Néhány nappal ezelőtt az Iliá közelében fekvő *Roscani* község határában egy hatalmas, évszázados diófa kidőlt. A falu lakosai odasereglettek és megállapították, hogy a gyökerek alatt körülbelül kétféle méter üreg tátong. Néhány merész ember bemászott az üregbe és öt-hat méteres meredek út után legnagyobb meglepetésükre a felfedzők

nyolc-tíz méter széles és négy-öt méter magas teremre bukkantak, amelynek falait érdekesebbnél-érdekesebb cseppkőalakulatok díszítették. Hál-al az idők — évszázadok, vagy talán évezredek — folyamán.

Az érdekes felfedezés további kutatásra ösztönözte a falusiakat, akik hamarosan több földalatti tóra bukkantak. A tavak négy-öt méter átmérőjűek és körülbelül négy méter mélyek, víziük pedig csodálatosan szép, kristálytiszt.

Az érdekes természeti felfedezés előreláthatólag magára vonja a tudományos világ figyelmét, mert bár az ország gazdag érdek és szép cseppkőbarlangokban, könnyen lehetséges, hogy a most felfedezett barlang új megfigyelésekre ad alkalmat és újabb látványossággal gazdagítja Erdély természeti szépségeinek sorát. A felfedezéssel kapcsolatosan beszélgetést folytattunk *Fischer Aladár*nal, az aradi

Szömörkényi Magda — Vas Boriska
és növendékeinek 2083
tánc-délutánja
május hó 27-én 5 órakor a Kulturpalotában.
Olair de lune Valse, táncolják:
Szömörkényi Magda - Vas Boriska
Jegyet: CULTURA papírútleb n. Színházal szombon

kevés ezredék gyógyul fel a kettős betegségből. Az orvosprofesszor előadásában rámutatott arra, hogy a betegség nyom nélkül nem tűnik el, mert a beteg idegeit támadja meg a kór és félt, hogy a legkisebb idegmegrázkódás esetén végez magával. Hatieganu dr. szomorú jóslata beteljesedett...

A váratlan esemény annyira megrendítette Turda lakosságát, hogy napokon keresztül másról sem beszéltek, mint „*Feri apánk*nek” — ahogy Turdán általában a közkedvelt főmérnököt hívták — tragikus haláláról.

Az általános szeretet temetése alkalmával is megnyilvánult, amikor ugyszólván egész Turda lakossága kísérte utolsó útjára Goro Ferencet. Nagy Mózes református pap bucsuztatta el a főmérnököt, a clujai tisztviselők nevében Kálmán Lupu üzletvezető mondott beszédet. Nagy Mózes református pap az üzletvezető után „drága és tisztalelkű testvérem” megszólítással kezdte és sirástól elcsuklódott hangon mondott megrázó hátsó bucsuszedését. Az utolsó istent hozzászólynyezve hallgatta végig a gyászoló tömeg. A temetés előtti napon nagy tömegekben kereste fel a környékbeli mőc lakosság a főmérnök ravatalát és csoportokban járultak a ravatalhoz. Goro Ferenc vonortak ugyan a mőcök által lakott területen húzódik el és a főmérnök volt az, aki a lehetőség szerint foglalkoztatta az elszegényedett embereket.

katholikus gimnázium igazgatójával, aki szentvedélyes turista és végigjárta Erdély cseppkőbarlangjait, sőt több helyen érdekes megfigyeléseket tett.

— *Iliá környékén nem ismertem cseppkőbarlangot eddig* — mondotta Fischer Aladár — sőt arról sem tudtam, hogy azon a környéken mészkő található. Cseppkőbarlang ugyanis csak ott képződik, ahol mészkő is van. *Feltételezem, hogy a felfedezett barlang nagyobb lesz, mint bármelyik. Mindenesetre fel kellene hívni az ottani hatóságok figyelmét, ne engedjék tönkretenni a cseppkőbarlangot.* Ezirányban szomorú tapasztalataim voltak. Az arlsbergi cseppkőbarlang függőnye világhírűségét, amerikai turisták is nagy számban látogatják. Ez a csodálatos szép, átlátszó cseppkőfüggöny tekintélyes idegenforgalmat vonzott Arlsbergbe. A *segestiei barlangban ennél sokkal szebb és sokkal nagyobb függöny volt. De nem védtek meg*

CORSO! Ma premier:

Előadások 7¼, 9¼ órakor!
Nyitott tető! Kellemes hűvös terem!
Lei 10-15-20.—

Nagyvilági nő!

Énekes, zenés operett egy lányról, aki egyszer az életben gazdag akar lenni.

Zene Franz Doelle a Victor és Victoria zeneszerzője. Slágereit az egész világ énekli!

Nagy Kató

Wolf Albach Reffy

Grell Theimer

Jegyelővétel!

Ida Wüst.

Az Országrészi Cionista konferencia ²¹³¹ ünnepélyes megnyitója f. hó 27-én d. e. 1/2 11 órakor a Kulturpalota dísztermében.

és avatatlank emlékeket vittek haza belőle, sőt kertészítésre hordtak el nagyobb mennyiségűket. S pár év alatt teljesen széjjelrombolták a cseppkő-tüggönyt, amelynek — ha hirtelen a világban — számos külföldi bámulója lett volna. Ha ilyen szép kénzödményt látnak az új barlangban, a hatóságok kötelessége volna megvédeni az avatatlankok előtt.

— A kutatóknak mindenesetre a legnagyobb óvatossággal kell előrehaladniuk.

számos ember vesztette már életét az új cseppkőbarlangok felkutatásánál.

Egy vizülatlan lépés és a kutató számvetés szakadékba zuhanhat. A felfedezés horderejéről egyelőre nem nyilatkozhatom, mert nem ismerem az új barlang arányait, nem tudom, milyenek a cseppkő-kénzödmények. Biztos azonban, hogy ha valami különlegességet fedett fel a véletlen, úgy Illa és környéke — különösen nyáron — nagyobb idegenforgalomra számíthat, mert vannak turisták, akik egy-egy szép cseppkő-barlangért sokszáz kilométeres távolságra hajlandók utazni.

Eddig szól Fischer Aladár nyilatkozata. A kutatásnak mindenesetre tovább kell folynia — megfelelő óvatossággal — mert lehet, hogy a kidőlt diófa olyan természeti tüneménnyel ajándékozta meg Illa környékét, amely nemcsak ritka látványosságot varázsolt a kis falu szélére, hanem az egész vidéknek komoly anyagi előnyöket is jelent.

Bródy Sándor fiai feljelentettek egy budapesti tanárt, mert gyalázó ctkket írt a tyjukról

Budapestről jelentik: Érdekes feljelentést adott be a budapesti író, hitközséghez Bródy István dr. lapvállalkozó és Bródy János terménykereskedő, néhai Bródy Sándor, a világhírű magyar író fiai. A nem mindennapi beadványhoz mellékeltek a *Toll* című hetilap egy példányát, amelyben egy *Komlós Aladár* nevű tanár, aki egy, a hitközség által fenntartott reáliskolában az irodalomtörténetet tanítja, cikket írt Bródy Sándorról. A feljelentés szerint a tanár néhai Bródy Sándorról gyalázó hangú cikket írt. A cikk főleg Bródy Sándor különösképp foglalkozik, többek között megemlíti, hogy az író feketére festette körmét szenvedélyből, sőt egy helyen a tanár „szép állatnak” mondja Bródyt.

A tanár ellen a nagy író fiai fegyelmi vizsgálat megindítását kérték, ez azonban elmaradt. A tanárt azonban, aki éppen a végkielégítést várta és amelyet számára meg is ígértek, a cikk megjelenése miatt nem véglegesítették állásában. Komlós Aladár ezzel kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy nem akarta Bródyt meggyalázni, annál is inkább, mert az író emlékét tiszteletben tartja és cikkének anyagát egy régebbi Nagy Endre-riportból merítette. Azt a kitétel, amelyet kifogásolnak, pedig a tanár kijelentése szerint biológiai értelemben használta és hasonló jelzőkre az író saját műveiben akadt rá, aki szintén használta és soha senki sem sértődött meg érte.

A Porcia grófok aradmegyei birtokát el akarja perelni egy debreceni szabómester

A derék szabómester a belga királyi családtól is vissza akarja szerezni „jogos örökét” — Romantikus történet a debreceni Porciáról — Nyilatkozik az aradi Porcia Lajos gróf

Nem mindennapi érdekességű beadvánnyal fordult a budapesti ügyészséghez egy debreceni szabómester: névszerint *Porcia* Károly. A beadványban *Porcia* Károly azt állítja, hogy egyenes leszármazottja annak a *Porcia* grófnak, aki 1848-ban, a szabadságharc idején telepedett le a biharmegyei Beius (Belényes) községben. A Beiusról Debrecenbe elszármazott szabómester most fedezte fel „előkelő származását” és felbuzdulva ezen, nyomban *perrel támadta meg elsősorban az osztrák Porcia, másodsorban a belga királyi családot, hogy viszszereszeze „jogos örökét”*...

Ez az érdekes beadvány sok olyan dolgot tartalmaz, ami az utóbbi időben járványszerűen fellépett örökségkutatási lázra jellemző. Szegény sorban tengődő családok egyre gyakrabban fedezik fel „történelmi származásukat” s nagy, főuri vagyonokra igényt támasztanak azon a címen, hogy annakidején, a vagyon elosztásánál vagy nem voltak jelen, vagy személyes gyűlölködés miatt semmizték ki őket jogos örökségükből. A debreceni szabómester esete Arad társadalmát azért is különösképpen érdekli, mert történetesen az aradi gróf *Porcia*-családról van szó. *Porcia* Károly, a beadvány megszerkesztője, ugyanis többek között kijelenti, hogy „tudomására jutott, miszerint egy aradi *Porcia*-család érvényesíti jogait, ők viselik a *Porcia* hercegi és grófi címet s egy osztrák bárótól perlik vissza a karinthiai birtokokat”.

Romantikus történet a debreceni Porcia őseiről

A debreceni *Porcia* meghatározó és igen regényes történetet ad elő őseiről: a szabadságharc idején Belényesen megtelepedett *Porcia* grófról, akinek szerinte roppant romantikus élete volt. Talán olasz őseitől örökölte a regényességre való hajlamot, elhagyta feleségét, hatalmas vagyonát és egy szegény leánynak esküdtött örök hűséget Beiuson...

Sok hasonló épületes dolgot írt össze a debreceni szabómester beadványában, azonban eléget idéztünk ahoz, hogy kellőleg megvilágítsuk a helyzetet. A beadvánnyal kapcsolatban felkerestük gróf *Porcia* Lajost aradi otthonában. A grófi házaspár éppen az anyalkuti birtokra való utazás előtt állott, azonban ennek ellenére szívesen adtak információkat a család jelenlegi körülményeire vonatkozólag:

— Soha sem hallottam erről az emberről — mondta mosolyogva *Porcia* Lajos gróf. — Bizonyosan egyike azoknak a fantasztáknak, akik ilyen módon álmodoznak vagyonról s főuri rangról... Nem az első eset, hogy valaki visszaél a családjunk nevével, néhány évvel ezelőtt Constantában szélhámoskodott valaki *Porcia*

grófi álnév alatt.

— Ami a beiusi letelepedést illeti, az köztudomásu: nagyatyám, gróf *Porcia* Ottó 1848-ban jött Erdélybe s Beiuson telepedett le. Itt élt atyám is: *Porcia* Lajos herceg, aki, mint a karinthiai hitbizomány ura, hercegi rangot viselt. Jelenleg fivérem, *Porcia* Aladár a karinthiai hitbizomány ura s ő a hercegi cím viselője. Miután azonban fivérem egyetlen fia: *Nándor*, meghalt a háboruban, a hercegi cím várományosa magam volnék. Sajnos, nekem sincsenek leszármazottjaim, így *Jenő* főherceg ajánlatára fivérem eladta a karinthiai hitbizományt, hogy ne szálljon az olaszországi *Porciákra*. Ennek ugyanis az lett volna a hátránya, hogy a család ősisége Karinthiában esetleg összeesküvést szított volna, hogy olasz kézre juttassák a földet...

Az interjú *Porcia* grófné folytatja, aki elmondja, hogy jelenleg három *Porcia* él a földön... Három utolsó tagja az ősi *Porcia*-családnak, amely az olaszországi *Porciából* származott el Karinthiába.

A Porcia-család multja

A negyvennyolcas időkben nemcsak nagyatyám nevét említi a krónika — folytatja *Porcia* Lajos gróf — de, mint később kiderült, szerepelt akkor egy *Porcia* grófnő, gróf *Porcia* Serefin leánya, *akit egy Leiningen, a vértanúhalált halt tábornok fivére vett feleségül*. Ez a *Porcia*-leány atyám nagynénje lehetett. Nagyatyám és atyám valóban Beiuson éltek, de egyiküknek sem volt semmiféle regényes kalandja vagy házassága s nagyanyámat még én is jól ismertem...

Porcia Lajos gróf és a grófné is mosolyogva fogadták a debreceni szabómester fantasztikus történetét s nem veszik komolyan a beadványt sem, amelyet a budapesti ügyészség is minden bizonnyal kellő értékre fog leszállítani. Annál is inkább, mert *Porcia* Aladár herceg Budapesten él s tőle könnyen szerezhetnek információt a régi olasz hercegi család multjáról s az ősről vonatkozólag... (—)

Bonyolult pereskedés

egy aradi urileány negyedmillió hozományával körül

Bonyolult pert tárgyalt ma az aradi törvényszék második szekciója, amely elé a *Victoria* bank és *Vulcu Maxim* volt aradi gépgyáros leánya, *Vulcu Maria* közötti differenciák kerültek. Mint emlékeztetés, *Vulcu Maxim* gépgyáros csődbejutása után, leánya 250 ezer lejes pert indított a csődöt meg ellen, azzal az indoklással, hogy ezt az összeget hozományképpen örökölte egyik nagynénjétől. A bíróság megítélte a követelést, mire az aradi urileány zárlatot kért a bucaresti-i Letti Pénztárnál fekvő 800 ezer lej névértékű értékpapirokra, amit a bíróság el is rendelt. A zárlat ellen úgy a *Victoria* takarékpénztár, mint dr. *Sirbu György* csődöt meg gondnok, fellebbezéssel éltek és az aradi járásbíró nemrégiben tárgyalásán elutasította a fellebbezést, mire a *Victoria* bank és *Sirbu dr.* felfolyamodást jelentettek be a járásbírói határozat ellen az aradi törvényszékhez.

A törvényszék második szekciójának *Moldovan dr.* tanácsa ma délelőtt kezdte meg a fellebbezés tárgyalását, amely a délutáni órákba is belenyúlt és majdnem három óráig tartott. A felvonult ügyvédek részletesen megindokolták álláspontjukat. A törvényszék a perbeszéd után, május 31-ikére tűzte ki az ügyben az ítéletkijáratást.

Lloyd Nordkapi és északsarki utazások 1934.

a „General von Steuben luxuszöszel,

július 18-tól augusztus 12-ig,

Nordkaputazások „Sierra Cordoba” luxuszöszel

június 30-tól július 20-ig, 18 nap

legelőbb és legszebb úttilés!

Arak: Aradtól vissza Aradig 15.100 lejtől felfelé.

Felvilágosítások és prospektusok

Norddeutscher Lloyd Bremen, F. Missler S. A. R.

Timisoara, IV. L. O. Bratianu 10. Telefon 2-60. és „AMERIKA” vízum- és utazási iroda. Arad, Str. Eminescu 3. 2146

Hexner Béla nyilatkozik:

Élet-halálharc az erdélyi magyarságért

Új koncessziók az erdélyi aranybányákra — Az autonóm vállalatok új kezelési rendszere veszedelmet jelent az erdélyi magyarságra

Nyílt levél Chorin Ferenchez

Hexner Béla vegyész mérnök nevét egy sajátopter keretei között ismerte meg az ország magyarsága. A semmitőszéknek kellett felmentenie az izgatás vádját alól, mert megírta, hogy egyes alantas népszámlálási közegek a zsidó vallású magyarok nemzetiségi rubrikájába a tényeknek meg nem felelő adatokat irtak. *Hexner Béla csütörtökön kilenc órán át Aradon tartózkodott s így alkalmunk volt vele, mint az Országos Magyar Párt kitűnő közgazdasági és szociálpolitikai szakértőjével az erdélyi magyarság legújabb gazdasági és szociálpolitikai problémáiról beszélni.*

— *Junius hó elsején lép életbe —* mondotta Hexner — *az autonóm-vállalatok új kezelési rendszere.* Ez főleg a *témbánya-vállalatok* érinti különösen, melyek közé az állami aranybányák is tartoznak, mivel a kormány minden valószínűség szerint

új koncessziókat bocsát ki bérletükre és dacára a Banca Nationala ellentétes érdekeinek, a RIMMA-t likvidálva, százszázalékosan nacionalizálni fogja úgy gazdasági, mint szociálpolitikájukat.

Ez a gazdaságpolitikai fordulat főleg abból a szempontból érdekli az ország magyarságát, mert ezeknél a vállalatoknál várható a *kisebbségi mérnökök, a kisebbségi hivatalnokok és a kisebbségi munkások további elbocsátása.* Sajnos, mindegyre érezhetőbb az a helyzet, hogy elzárulnak előttünk az intellektuális pályák, de ugyanakkor elzárulnak az ipari pályák is. És felvetődik a kérdés, hogy vajon megélhetünk-e majd, ha odáig fejlődik az idő, mint egyszerű kézkézi munkások..?

— Évek óta rendszeresen figyelem főleg a gazdasági élet eseményeit, — folytatta érdekes fejtegetéseit a magyarpárti központi gazdasági szakember — és meg kell állapítanom, hogy az a só, amelyet például a magyar tenyészállatkiállításán a sok, gyönyörű fajállat nyalogatott, nem erdélyi, hanem német só volt. Nem az erdélyi magyar bányászok termelik. A magyar sóbányászok ezrei élnek itt munka nélkül. *Az erdélyi magyar munkások tízezrei munka nélkül tengődnek, mert nincsen hová fát szállítani s állanak a türesztelepek is.* Az erdélyi bányákban is alig dolgozik már magyar munkás, hiszen vagy a nemzeti gyűlölködésnek, vagy a csökkent fogyasztásnak, vagy a lehetetlen kivitelnél esett legtöbbje áldozatul.

— *A magyarországi iparban pedig talán a legérezhetőbben mellőzik az erdélyi nyersanyagot s így az erdélyi munkát —* folytatta Hexner mérnök. — Erről a témáról kötelességemnek érzem, hogy *egyenesen Chorin Ferenchez, a GyOSZ elnökének írjak egy ösztönző „Nyílt-levélet” az egyik erdélyi magyar napilap hasábjain. Megírtam benne, hogy ezzel mellőzi az erdélyi magyar tehetséget is, amikor termékeinket mellőzi és életképtelenné teszi, vagy azzá segíti tenni magát az erdélyi magyarságot is.* Ennek a ténynek kényszerű voltát vitatni lehet, bár mi innen, Erdélyből, ezt is másképpen látjuk. Itt az erdélyi magya-

rok munkalehetőségéről is szó van. Ezért irtam „Nyílt-levélem”-ben a következő sorokat: „Nagyméltóságod tudja jól, hogy magyar tisztviselők, magyar mérnökök, magyar vasutasok, magyar munkások alkalmaztatása ugyyszólván lehetetlen. Nagyméltóságod tudja jól, hogy az erdélyi munkanélküliek túlnyomó nagyrésze magyar és mégis Nagyméltóságod az, aki a vezetése alatt álló intézetek főkeérdekltségébe tartozó vállalatokat, sorban mind áruba bocsátja anélkül, hogy biztosítaná a magyar személyzetnek és munkásoknak a jogot, hogy ezekben legalább tovább dolgozhassanak. A tordai cementgyár, a nagybányai aranybánya, a borsai, az ányesi kovandüzemek, a zalatnai aranybányák, a felsőmagyarországi bánya és kohóművek, a STEG resitai üzemei, az urikányzsilvölgyi szénbányák, a petrosani szénbányák, a nadrági, a kalani vasművek eladása mind, mind ennek az üzleti politikának álmomái.

— Most terjedt el a híre annak, hogy Nagyméltóságod legutóbbi ittlétekor, a vezetése alatt álló főkecsoport állítólag a petrosányi szénbányákban még megmaradt érdekltségét is átadta a Banca Romaneasca-nak, mely vállalatában; a Creditul Minerben, akarja összpontosítani Erdély egész szén- és fémhányászatát. — Ezzel a tevékenységével Ön, Kegyelmes Ur, nagy felelősséget vesz magára. — Kérem innen Erdélyből Nagyméltóságodat és vállalatának vezetőit! *Vissza erről az utról!*

— Hiszen: Erdélyben a magyar tőke éppen úgy tud eredményeket elérni, mint más idegen tőke. Én reá tudok mutatni száz és száz magyar vállalatot, melyek eddig is és ezután is véres verejtékkel, de haszonnal és eredménnyel dolgoztak és dolgoznak.

— Kegyelmes Uram, a szükségnek és nyomorúságnak ezekben a napjaiban *ne tegyen magyar embereket Erdélyben, munkanélkülivé!*

Szerb komitácik fegyveres támadása magyar területen

Bosszut akartak állani egy horvát emigránsor — Négy támadót sikerült elfogni

Pécsről jelentik: Fegyveres támadást kíséreltek meg ma jugoszláviai komitácik magyar területen. Nemrégiben történt, hogy Fremec Ede jugoszláviai horvát emigránst, aki nyolc évvel ezelőtt politikai okokból távozott Magyarországra és Pécsre telepedett le, a kaposvári törvényszék tíz évi fegyházra ítélte. Fremec ugyanis Magyarországon is állandó politikai ténykedést fejtett ki és fenntartotta a kapcsolatokat a jugoszláviai horvát élgedetlenekkel.

Fremec néhány héttel ezelőtt csomagot küldött Koprivnicára (Kaproncára) és a csomagot a jugoszláv kormány egyik hü emberének címezte. A csomag bombát tartalmazott és amikor a címzett a csomagot felbontotta, a bomba felrobbant, egy embert megölt, többet pedig megsebesített. Fremec magyarországi ténykedése a magyar törvénykönyvbe is ütközött és ezért a kaposvári törvényszék elé állították, amely tíz évi fegyházra ítélte. Fremec

A CLUJI ROMÁN OPERA

vendégjátéka a Nyári Szinkörben ma, pénteken, május 25-én este fél 9 órakor

Varázsiuvola

W. A. Mozart operája.

Szombaton, május 26-án

Aida

Verdi operája.

Vasárnap, május 27-én bucsuelőadás

Parasztbecsület

Mascagni operája és

Bajazzók

Leoncavallo operája

150 tagu együttes. — Saját zenekar, ének- és balettkar. — Saját díszletek, jelmezek és kellékek.

Jegyek: 15 – 80 lejes árban szombattól kezdve a téliszínház pénztáránál d. e. 10–1, d. u. 4–7-ig válthatók. 2037

— Hiszi Ön, — tettük fel a kérdést, — hogy ennek a megnyilatkozásnak megfelelő gyakorlati következményei lesznek...?

Kis csend után kapjuk a választ:

— Remélem, hogy annyi eredménye lesz, hogy felhívom a kérdés fontosságára az illetékes gazdasági és szociálpolitikai szakemberek figyelmét — mindkét részen. A gazdasági élet nélkülözi a romantikát. De itt, — élet-halálról van szó. S ha mindarra felfigyelnek a gazdasági körök, amit a politikaiak már régóta látnak, úgy elértem céltom egyik részét, a közvélemény fórumára kerül itt is, ott is a kérdés... S talán megmaradhat még párezer erdélyi magyar család asztalán a mindennapi kenéz: verejtékkel megszólgált kis falat kenyér...

CHRISTIANS, VOLF ALBACH RETTY, URSULA GRABLEY, OTTO
CONRAD VEIDT
A FEKETE HUSZÁR!
 történelmi keretben lejátszódó fordulatos, mozgalmas szerelmi történet.
 MELY SELECT!
 Jön!

Central-Mozgó: Negyed 8 és fél 10 órakor: CLAUDETTE COLBERT káprázatos kiállítású, pazar eleganciájú filmje, AZ ÉJSZAKA KIRÁLYNŐJE. A férfifőszereplők: RICHARDO CORTEZ és DAVID MANNERS.

Select-Mozgó: Negyed 8 és fél 10 órakor: A BECSÜLETES MEGTALÁLÓ. László Aladár világhírű vígjátékának filmváltozata, Lubitsch Ernő rendezésében. Főszereplők: KAY FRANCIS, MIRIAM HOPKINS, HERBERT MARSHALL. — Reprezentáció: 7, 10 és emeleten 15 lej revüvel együtt

Cserépkályhák

(hat havi részletre is), valamint azok átrakása (legújabb takarékos fűtési rendszerre), javítása, takaréktűzhelyek szakszerű javítása pontosan és jutányosan a 65 éve fennálló **BALOGH** Arad, Str. Cuza Voda 50. agyagáru és kályhagyárban

Nyilvános árlejtést rendez a város a Városi kávéház bérletének ügyében

Megérkezett Aradra a bucaresti-i fórumok hozzájárulása a városvezetőség újabb terveire — Hogyan fog végre is gazdát találni az elárvult, nagymultu szórakozóhely ..?

Pénteken délután kerül új tárgyalásra Aradváros vezetősége előtt a Városi Kávéháznak már-már tengerikigyóvá fejlődő ügye. Mint ismeretes, három nyilvános, különféle izgalmaival teljes árlejtés is tartott a város gazdasági hivatala a nagymultu kávéház helyiségeinek bérbeadása érdekében, de mind a három árlejtés végül is eredménytelenül zárult. Az első kettőt maga a belügyminiszterium nem hagyta jóvá, míg a harmadik árlejtés olyan gyenge anyagi ajánlatot eredményezett, hogy maga a város kérte a belügyminiszterium utján a központi árlejtési bizottságot, hogy semmisítse meg az árlejtés eredményét és hatalmazza fel a városvezetőséget arra, hogy szabad kézből értékesítse a bérleményt.

Csütörtökön a reggeli postával érkezett meg Aradra a központi árlejtési hivatal értesítése Bucurestiből, amelyben hivatalosan is közlik, hogy

a városvezetőséget felhatalmazták a Városi Kávéház bérleményének szabad kézből eszközözendő értékesítésére,

mivel a bucaresti-i fórumok megsemmisítették a harmadik árlejtés eredményét is. Érdekes a határozat indokolása is, amennyiben kifejti, hogy a megsemmisítés legkézenfekvőbb indokul az a körülmény szolgált, hogy a Városi Kávéházra hirdetett legelső árlejtésen nem adták ki évi 205.000 lejért ugyanazt a bérleményt, amelyért ugyanaz az ajánlattevő a harmadik árlejtésen már 145.000 lejt ajánlott és ezt az ajánlatot a gazdasági bizottság el is fogadta. A belügyminiszterium ehhez az árlejtéshez nem adhatta meg hozzájárulását, mert saját érdekei ellen cselekedett volna, s így kerülhet sor a bérlemény szabadkézből eszközözendő értékesítésére is.

Értesüléseink szerint a városvezetőség a pénteki ülésen határozat formájában fogja elhatározni a szabadkézi bérbeadás formáját. Ennek eljárása az, hogy a város záros határidőn belül zárt ajánlatokat kér az ország valamennyi kávéháztulajdonosától, szakemberétől és mindazoktól, akik az eddigi árlejtésen résztvettek. A zárt ajánlatok felbontása után a városvezetőség a beérkezett legmagasabb összegű ajánlatot fogadja el kiküldési alapárként és a bérlet kiadását az fogja eldönteni, aki a kiküldési árhoz képest a legtöbbet ajánlja fel évi bérösszegként. Az árlejtésnek ez a módja tehát inkább árverelés lesz, de a városvezetőség részéről remélik, hogy ezen az úton reálisabb bérösszegeket sikerül elérni az ajánlattevők részéről, mint amilyeneket eddig kaptak. Ha

Zeletzky öt éves börtönbüntetését megerősítette a Semmitőszék

Bucurestiből jelentik: A Semmitőszék egyesített tanácsa, Volanschi főelnök elnöke alatt, ma tárgyalta Zeletzky semmisségi panaszát, amelyet a bíróság ítélete ellen alkotmányosság szempontjából emelt. A semmisségi panaszt Istrata Mitescu, Haralambie Teodorescu és Vasile-Cluj védők terjesztették elő, majd Viforeanu főügyész tette meg észrevételeit. A legfőbb bíróság a semmisségi panaszt, mint alaptalan elutasította és ezzel Zeletzky 5 éves fogházbüntetése jogerőre emelkedett.

azonban — amint számitanak erre az esetre is — a szabadkézi bérlet-kiadás során nem kapna a városvezetőség reális ajánlatokat, úgy könnyen arra kerülhet sor, hogy

üzlethelyiségekre osztják fel a régi kávéház földszinti hatalmas helyiségeit

és ezen az úton kísérlék meg a helyiség értékesítését.

Abban az esetben pedig, ha ez a megoldás sem kecsegtetne megfelelő eredményekkel, úgy arról is szó lehet, hogy a város elfogadja annak a régi ajánlattevőnek ajánlatát, aki teljesen át kívánja építeni a Városi Kávéház helyiségeit és értékes beruházások útján rekompenzálja a várost a bérletösszeg évi, effektív nagyságáért. Arad vendégipari körében és kávéházi közönségében egyforma érdeklődés nyilatkozik meg a Városi Kávéház sorsa iránt, mert végre is itt volna az ideje, hogy ez a nyolcvanezer lakost számláló város közönsége tudja, hogy mi leesz a sorsa az egyik legrégebb, nagymultu szórakozóhelyének.

Ma, pénteken este Mozart csodálatos szépségű Varázsfuvolája az aradi Nyári Szinkörben

Szombaton este Verdi Aida-ját, vasárnap este a Parasztbecsületet és Bajazzókat játsza a cluji Román Opera 150 tagu társulata — A három magasnívójú előadásra már csak mérsékelt számú jegy kapható

A cluji Román Opera ma, pénteken este 9 órakor kezdi meg a szokatlanul nagy érdeklődéssel várt háromnapos vendégjátékát a Nyári Szinkörben. A fővárosi nivójú operatársulat, amely ezuttal is legjobb erővel, saját zene-, ének- és balletkarával, eredeti díszleteivel és kellékárval jött Aradra, ugyancsak magas-szintű műsort állított össze. Ma, pénteken A. W. Mozart varázslatos szépségű „Varázsfuvola”-ja, másnap, szombaton este Verdi „Aida”-ja, vasárnap este a bucsuelőadás Mascagni „Parasztbecsület”-e és Leoncavallo „Bajazzo”-ja képezi a műsort. A cluji Román Opera, mint minden alkalommal, úgy ezut-

tal is, legjobb művészi erővel jön Aradra. Csak néhány nevet említnék: Aca de Barbu, Lia Pop, Rózsa Anna, Tiron Silvia, Mimi Nestorescu, Dobranszkája, Ana Ducu, Dunabidovici, a férfierek közül Marius Nicolescu, Iarotzki és Georgescu, karnagyok: Bobescu, dr. Bródy, Klee és Rónay, balletmester Roman Morawsky és a primaballerina: Viola Gloria.

A szokatlanul olcsó helyárok általános megelégedést keltettek. Még csak kevés számú jegy kapható elővetelben a téli színház előcsarnokában, délelőtt 10—1-ig, délután 4—7 órák között. Jegyárak: 15—80 lejig. Mindenki biztosítsa a jegyét!

Irja le százszor: Reklám kell! Reklám kell! Reklám kell! Reklámpropaganda és reklámvállalat

Bucuresti, Iasi, Cernauti, Constanta, Brasov, Satu-Mare, Craiova, Galati

Timisoara, Arad, Cluj, Targul-Mures, Oradea, Sibiu, Lugoj, Sighet, Deva

Teljes felelősséggel vállaljuk bel- és külföldi vállalatok gyártmányainak országos propagálását a létező összes reklámlehetőségek felhasználásával. Reklámterveket, hirdetésműveket és hirdetések a legrövidebb időn belül, a legolcsóbban elhelyezünk strandokon, mozikban, pályaudvarokon, villamosokon, autobuszokon, postahivatalokban, lapokban, uccai hirdetőoszlopokon, fürdőhelyeken, szállodákban és kávéházakban, sporttelepeken. Propagálunk rádió, körlevelek és röpcédulák útján, vállaljuk áruminták szétosztását, képviselők közvetítését. Kérjen ajánlatot az erdélyi központtól:

ARAD, PALATUL BANCA ROMANEASCA. Tel.: 520.

Olcsó társasutazás indul jun. 2-án

Bulgáriába,
Törökországba,
Kisázsziába

5780 lejért

Részletesebbet: az „Aradi Közlöny” utazási osztályánál, telefon 151. sz.

HIREK

Meztelen-bál Párisban

Párisban minden esztendőben két meztelen-bálát rendeznek. Az egyiket a Szépművészeti Akadémia növendékei, a másikat az orvos-fakultás. Tehát a meztelenség kultuszát az a két nemzedék üzi és fejleszti, amely már hivatásszerűen is az emberi testtel foglalkozik: faragja, vágja, vászonra festi, vagy gyúrtba gyúrja... A meztelen-bálak soha el nem halványuló divatja ugy hozzátartozik Páris igazi arcához, a Quartier Latin ódonzagu, romantikával fűszerezett levegőjü uccáinak képe, mint akbén a Notre-Dame, vagy az Eiffel-torony... Páris ebben a tekintetben nagyon elnéző, ami nem is csoda, hiszen az uccákon, tereken lépten-nyomon meztelen félistenek márványszobrai villannak az ember szemébe. A párisiak annyira hozzászoktak a szobrok meztelenségéhez, hogy már meg sem ütköznek rajta, ha az eredeti „modelleket” látják.

Nálunk, ahol a diákságot egyre szigorubb intézkedések szorítják az erkölcs útjára, egészen különös, hogy éppen az egyetemi diákság rendez a francia fővárosban meztelen orgiákat. Mert ezek a meztelen-bálók — nem egyebek orgiáknál, talán a római szokások visszamaradt relikviái Páris éjszakai világában... A bálózók régi, hagyományos szokás szerint fölvonulnak a Quartier Latin utcáin. Nem egészen bálai kosztümökben, mert valódi paradicsombéli apró fügefalevél mégis csak megkülönbözteti őket a római szoborművektől... A nőket teljesen átlátszó peplon fedi, amely egy-egyhevessé tancmozdulatnál másképp áll. A férfiak viszont rézbüroknak maszkirozzák magukat és néhány tollféle díszíti őket: ... aki hátuk mögé kerül, úgy tűnik, hogy a Paradicsomba tévedt Ádám és Éva bűnbé-esése előtt...

Ezek a modern Adámok és Évák igazi maszkjukat csak a bálteremben öltik föl... Azaz pardon, levetik azt az egy szál átlátszó fátyolruhát, vagy azt a néhány indiántollat, ami csipőjüket ölelte át. Itt kezdődik aztán az élet, a hamisítatlan, igazi párisi éjszakai élet... Ezeket a meztelen-bálakon nem egy tragédia bontja ki sötét szárnyait. A legutóbbi meztelen-bál következményeképpen egy orvosnövendék és a felesége, amikor hajnalban hazavánszorogtak szállodai szobájukba, nem tudták elünnözni lelkükből a bálai éjszakai emléket és golyót röpítettek szívébe. Sokáig azt hitték, hogy a meztelen-bálak betiltását vonja maga után. Ez azonban nem történt meg... Hiszen a meztelen bálak ugy hozzátartoznak Páris éjszakai arcához, mint az örök álarc... Nem lehet onnan eltávolítani.

— **IDŐJÓSLAT.** Északi szél, változó felhőzet, helyenként kisebb eső, esetleg zivatarok, a hőmérséklet némli csökkenése várható.

— **Páris polgármestere** Bucarestben. Bucarestből jelentik: Fjarmet. Páris polgármestere két tanácsos kíséretében a fővárosba érkezett. Az államomán Bucaresti polgármestere várta francia kollegáját.

— **Maniu Bucarestiben.** Maniu Gyula ma a fővárosba érkezett, az államomán hívei várták. A politikus még a délelőtti folyamán Michalichival és Madgearuval folytatott tárgyalásokat. Ma este Lupu is Bucarestbe érkezett vidéki utjáról.

— **A városi Interimár-bizottság ülése.** Arad város vezetősége pénteken délután 5 órakor tartja legközelebbi adminisztrációs tárgysorozaton kisebb jelentőségű adminisztrációs tárgyak között az aradi exportszindikátus kérelme szerepel a közeztvám átalányösszegben történő megállapítása érdekében: ugyanennek a kötelezettségnek rendezését kéri a Stiaszny kaptafagyár vezetősége is. Poicioianu János volt városi főtisztviselő viszont az elmaradt Titulescu-féle lakbérpótlék kifizetését kéri a várostól. A fenti ügyekben minden valószínűség szerint már pénteken dönt a városvezetőség.

Jégelőfizetés olcsóbb és megbízhatóbb **REUSZ** Jéggyárban, Bulev. Regele Ferdinand 33. Telefon 141. 1772

— **Megkezdődött az állami tisztviselők májusi fizetésének kiutalása.** A pénzügyminiszterium ma arról értesítette az aradi pénzügyigazgatóságot, hogy a pénzügyi tisztviselők májusi fizetését kiutalta. A napokban fokozatosan kiutalja a többi tisztviselő kategóriák fizetését is.

— **A tengerbe dobni négyezer láda narancsot.** Constantából jelentik a kikötői hatóságok elrendelték, hogy 4000 kádát kitevő jaffai narancs és citromszállítmányt, miután nem váltották ki idejében importengedély hiányában a tengerbe kell dobni.

— **Cátolják a Jugoszláv—magyar vámháborút.** Budapestről jelentik: A magyar külkereskedelmi hivatal határozottan cáfolja a jugoszláv—magyar vámháborúról elterjedt híreket. A hivatalos cáfolat szerint a magyar—jugoszláv kereskedelmi szerződés teljes egészében érvényben van.

— **AUGUSZTUS 1—15-IG UJBIÓL VIZSGÁZNAK A KÖZBBSÉGI TANÉROK.** Bucarestből jelentik: Augusztus 1—15 közötti időszak kelemetlen erőbróna lesz mindazoknak a kisebb-középségs tanároknak, akikről a kerületi inspektorok olyan jelentést terjesztettek elő, hogy nem bírják kellőképpen az állam nyelvét. E két hét alatt ismét, de ebben utolsó vizsgát kell tenniük. A mostani vizsgának kelemetlen hátránya, hogy a mennyiben a tanár nem felel meg, ugy ujjabb haladékok nem kapnak el kell hagyni a tanári pályát.

— **Orbán napja.** A fagyoszenetknél is fagyosabb Orbán esőfelhőket kergetett maga előtt s olyan lehülést hozott, amilyenre sem Pongrác, sem Szervác, sem Bonifác nem voltak képesek. Orbán pápa a legbiztosabb esőcsináló, a hajnali fagyokban mindenestre nagymester, akitől annyira rettegnek a gazdák, hogy kedves anekdotát is csináltak róla: Beszélnek, hogy az egyszeri gazdák memorandummal fordultak a kormányhoz, amelyben kérték, nehány Orbán pápa napját tegyék a naptárban, hogy a hétélt későbbre, mert a szőlő megfagy... Reméljük, az idén nem hoz Orbán hajnali fagyokat, mindössze egy kis esőt, ami bizony jót tenne a vetésnek.

— **London védekezik a légi támadások ellen.** Londonból jelentik: A légügyi miniszterium az esetleges légi támadások elhárítására földalatti központ létesítését tervezi. A földalatti központból irányítanak a légi támadások elleni védekezést, az elhárító ágyuk tüzelését és a védőrepülőgépeket.

Uj zárórarendelet Aradon

Az aradi munkafelügyelőségre ma megérkezett az üzletek uj nyári zárórájáról szóló rendelkezés. A megkésett rendelet ugy intézkedik, hogy az üzletek a jövőben, illetve már május 15-től, amikor a rendelet tulajdonképpen életbelépett, délben 1 órától négy óráig tartanak zárva. A meghosszabbított déli záróra helyében az üzletek nem este hétkor, hanem nyolckor, ünnepnap és vasárnap előtt pedig kilenc óráig zárhatnak. A fűszerüzletek, mészárosok és egyéb élelmiszerkereskedések délben fél 2 óráig zárnak és fél öt óráig nyitnak ki ismét. Este mindennap kivétel nélkül 9 óráig zárhatnak. A borbélyok és fodrászokra vonatkozóan ugy intézkedik a rendelet, hogy délben 1 órától négy óráig tartanak zárva, este viszont kilencig dolgozhatnak. Vasár- és ünnepnap előtt a borbélyüzletek 11 óráig tartanak nyitva. Az érdekes uj nyári záróra rendelet Bucarestben már május 15-én életbelépett, Aradra csak késve érkezett, tehát már a holnapi napon életbe lép és egészen szeptember 15-ig marad érvényben.

Aradmegyei közigazgatási szakkonferencia. Csütörtökön délután a megyeháza közgyűlési termében tartották meg az aradmegyei közigazgatási tisztviselők egyesülete első májusi konferenciáját. Az ülés előadói dr. Pop Zsolt Simon főbíró és dr. Gheorghe Ciuhandu lelkész voltak. Az érdekes előadásokat nagyszámu hallgatóság hallgatta végig.

**Wanderer, Brennbabor, Solingeni-
Wanderer, W. K. O., Patria stb.
világmarkájú kerékpárok legolcsóbb
árban:**

**Veres László cégnél, Bulev. Reg.
Fekete Bárányfal sarkán. 1195**

— **Végrehajtóinvázló Erdélyben.** Bucarestből jelentik: Hírek szerint a közeljövőben Erdély területére 600 adóvégrehajtót neveznek ki, mivel a pénzügyi kormányzat elégedetlen az adóbejárási itteni eredményeivel, különösen azoknak a községeknek adófizetőkészségével, ahol jegyzők végzik az inkasszót.

— **Aradi református hívek padureni-i kirándulása.** Az aradi református hívek csoportja, vasárnap, május 27-én Padurenibe tervezte újabb kirándulást, hogy Nagy Zoltánnak istentiszteletét s beszédét meghallgassa. Az egyházi jellegű kirándulásra már eddig is nagyszámban jelentkeztek a hívek, annál is inkább, mert a vasuti utazást féláru jegy könnyíti meg. A kiránduló csoport tagjai jövő vasárnapig meg a 7 óráig tartó csoportnak a vasuti állomáson és kéri mindazokat, akik a lelki kincsekben gazdag kirándulásban részt akarnak venni, hogy a jelzett időben pontosan jelenjenek meg az állomáson.

URANIA

MA, pénteken 7-15, és 9-80 órákor

ANNY ONDRA

A legédesebb szöke filmesillag.
Ujszerű, elhagadón kedves bohózata a

Szöke bestia.

Vasárnap d. e. 11 30 órákor MATINÉ!

QUO VADIS?

— **Pénteken kezdődik** az állami nyugdíjak kifizetése. A nyugdíjrendtár 5 millió 900 ezer lej kapott az állami tisztviselők májusi havi nyugdíjainak folyósítására. A kifizetések pénteken reggel a következő sorrendben kezdődnek: Május 25: a katonai nyugdíjak és a polgári P. R. kezdőbetűsök, május 26: S, T, U, V, Z, május 29: A, B, C, D, E, május 30: F, G, H, I, J, K, május 31: L, M, N, O, P. A nyugdíjpenztár kéri, hogy mindenki a megjelölt napon jelentkezzen a torlódás elkerülése végett.

— **Kényszerleszállást végeztek az olasz Óceánrepülők.** Londonból jelentik: Pönd kapitány és Sabelli hadnagy, olasz óceánrepülő, akik mint ismeretes Newyorkból egyfolytában akarták meg tenni a légi utat Rómába, az ir partokon motorhiba miatt kényszerleszállást végeztek. A motorhibák javítása több napot vett igénybe és a két óceánrepülő ma folytatta utját. A pilótákat azonban ugy látszik balszerencsés üldözi mostani vállalkozásukban, mert rövid légi ut után, angol területen egy homokzátonyon ismét kényszerleszállást kellett eszközölniök. A leszállás oka ezuttal is motorhiba volt.

— **Eljegyzés.** Földesy Ilonkát eljegyezte ifj. Ritók Imre.

— **A gyilkos bucuresti-i diákok bűnpörének főtárgyalása.** Bucarestből jelentik: A gyilkos bucuresti-i diákok: Roscanu, Dinescu és Grigoriu ügyében június elsőjére tűzték ki a főtárgyalást. Előrelátható azonban, hogy a tárgyalást erről a napról el kell halasztani, mivel előbb megvizsgálják mindhármuk elméleti állapotát.

— **Élet-halálharc a Marosban.** Izgalmas jelenetek voltak tanui ma délután a Maros partján sétálók. Gectas Jovin őrmester, aki a várban teljesít szolgálatot, ma a nagy melegre való tekintettel kiment a Maros timisoarai hid közelében levő szakaszára fürödni. Az őrmester, ki jó úszó, egészen a Maros közepéig bemelegkedett, azonban a víz annyira hideg volt, hogy lába görcsöt kapott és a fuldokolni kezdett. Már-már a víz alá bukkott a szerencsétlen ember, amikor a partból Bulla Sándor cementszövő, akinek a közelben van üzeme, észrevette a Marossal viaskodó őrmestert. Gondolkodás nélkül, ruhástól belevetette magát a folyóba és gyors tempóban megközelítette a fuldoklót. Éppen jókor ért oda, mert a víz felvetette az őrmestert, akit a cementvárosnak sikerült megragadni és kivonszolni a partra.

Zaro Aga szerencsése

Zaro Aga, akit mint ismeretes, a világ legöregebb emberének tartanak, még most is az egyik istambuli kórházban fekszik súlyos vesebajjal. Zaro Aga mathuzalemi kora ellenére is a javulás útján van. Zaro Aga a kórházban számos házassági ajánlatot kap. Különösen sok amerikai fiatal leány ajánkozott, hogy férjhez megy a világ legöregebb emberéhez. A török sajtó izléstelennek tartja ezeket a Zaro Agához intézett házassági ajánlatokat.

— **Felvételi vizsgák a Iosif Vulcanflugimnáziumba.** A Iosif Vulcan gimnázium ezután is közlészi a Iosif Vulcan vizsga idej dátumát, amit június 21-én tartanak meg, az iskola épületében. Az idén az iskolában 45 hely van a román tagozatban és 45 a magyar tagozatban. Előjegyzések az iskola titkárnál, június 5-től 20-án este 6 óráig. Bővebbet az iskola irodájában. Igazgató-ság.

— **Vér-, bőr- és idegbajosok** egyanek hatenként többször, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomor-bélcsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja.

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

FÜLDES: Str. Eminescu.
KÁRPÁTI: Bulevardul Regele Ferdinand.
ROZSNYAI: Plata Ayram Iancu.

Özv. Iovag Deutschné millióshagyatékának ügyét junius elsején tárgyalja a Legfelsőbb Semmitőszék

Ma délelőtt megérkezett Aradra a bucu-
resti-i Legfelsőbb Semmitőszék idézése özv.
Iovag Deutsch Gyuláné-Lusztig Adél mil-
liós római hagyatéka körüli per ügyében. Mint
megirtuk, özv. Rádó Károlyné aradi uriasz-
szony nemcsak a római bíróságnál, hanem a
belföldi igazságszolgáltatás útján is megtá-
madta a végrendeletet és a Legfelsőbb Sem-
mitőszékhez fordult, kifogást emelve az aradi
bírók ellen és kérve más járásbírósgal dele-
gálását a hagyaték ügyének letárgyalására.

A Legfelsőbb Semmitőszék Bucureslibe
kérette az aktákat, amelyeket az elhalt hét
péntekjén küldöttek el. A ma érkezett idézés
szerint, a legfelsőbb bírói fórum junius elsején
tárgyalja a nagyarányú hagyatéki pert. A tár-
gyalásra Aradról dr. Sirbu György aradi
ügyvéd utazik a fővárosba, a magyarországi
főörökös: Biró Lázárné szegedi uriaszszony
képviselésében. A rokonság körében nagy ér-
deklődéssel várják a semmitőszéki döntést.

— **Uj telefonállomások Aradon.** A telefon-
társaság az alábbiakban közli azokat a számokat,
amelyeket mint új telefonállomásokot szereltek
fel Aradon május 10—20-ig: 165: Lapusca T.
Sega, 341: Atanasiady I. ügyvéd, 410: Messer
Stefan, 368: Neptun baia (strand), 441: Wladeff
Beni, 486: dr. Frint orvos, 530: Concordia coop.
micilor industriasi, 590: dr. Mager & Kallós
Laboratórium, 615: Hegyi & Co, 653: Be-
recz I. építész, 766: dr. Boros, orvos, 33: Löwy
(Chisineu-Cris), 14: Sternheim (Nadlac). A tele-
fontársaság egyidejűleg felhívja a közönség fig-
yelmét arra, hogy csupán május 31-ig szerelik
fel díjmentesen az új telefonállomásokot.

Elsőrendű roulette-nyomó

sokévi gyakorlattal, önálló, 35—40 éves,
kerestetik.

Ajánlatok „Rouleur-Drucker“ jellegre kér:
CAROL SCHULDER, Annoncen-
expedition, Bucuresti, Str. Carada 2. 106

— **Ellopott motor.** Székely Béla nőfodrász, a
kinek a Str. Romanului 2. alatt van üzlete, ma fel-
jelentést tett betörés miatt a rendőrségen. A nő-
fodrász elmondotta, hogy üzletének raktárából egy
tízezer lej értékű motor eltűnt. Azt azonban nem
tudta megmondani, hogy a lopás mikor történt,
mert husvét óta a raktárban senkisémet járt. A
rendőrség részéről Detesan János rendőrkomis-
szár és Sava detektívcsoporthoz vezető indítottak
nyomozást a villanymotor eltűnésének ügyében.

— **Ötezer lej jutalom egy aradi betörés tettes-
einek nyomravezetőjének.** Nagy feltűnést keltett
Aradon a nélfány héttel ezelőtt történt nagyszabá-
sú betörés, amikor is Hozspodár kelmefestő
Strada Eminescu uccai üzemet betörték. Az is-
meretlen tettesek, az ellopott áruk értéke meg-
haladta az ötvenezer lejt és a modern eszközök-
kel dolgozó veszedelmes betörők ugraszorván
semmi nyomot nem hagytak hátra. Sava Mi-
hály detektívcsoporthoz vezető irányította a nyom-
ozást és igen sok gyanus egyént állítottak elő,
azonban Hozspodár betörői nem kerültek rend-
őrkézre. Közben összeállították a kelmefestő mű-
helyből ellopott holmik jegyzékét és kiderült, hogy
a tettesek 10 nagyszerű állapotban levő férfi
öltönyt, 26 női selyemruhát, ezek között muslint,
crepe de chine-t, complekat, fehér és más színű
kosztümöt és különböző értékes női és férfi felh-
neműeket vittek magukkal. Miután a betörő kézre
kerítéséhez a rendőrségnek feltétlenül a közönség
segítségére van szükség a betörők elfogásánál,
Hozspodár kelmefestő 5000 lej jutalmat tűzött ki
és ezt a pénzeszeget is kapja, aki a betörők
nyomára vezeti a rendőrséget. A rendőrség remé-
li, hogy a betörők, akik valószínűleg még Ara-
don értékesíteni akarják a lopott holmit, a jutalom
kitűzése után hamarosan kézrekerülnek.

— **Autóárverés az aradi rendőr közli.** Az
aradi rendőrközpont közli, hogy a rendőrség
tulajdonát képező Ar. 444 rendszámot viselő Re-
nault gyártmányú autót junius másodikán árve-
rezik el a rendőrség udvarán. Az árverésen mind-
azok résztvehetnek, akik a gépkocsi kikiáltási
árának tíz százalékát letétbe helyezik.

A Norddeutscher Lloyd hajóstársaság

közli t. feleivel és utasaival, hogy **aradi fiókja** lik-
vidálva lett és kéri üzletfeleit, hogy az ügyek további
lebonyolítása végett a **timisoarai irodához**

Norddeutscher Lloyd Bremen, F. Missler S. A. R.
Timisoara, IV. Str. J. C. Bratianu No. 10.,

vagy pedig **Aradon az**

2145

„America“ utazási- és vizum-irodához
Str. Eminescu No. 3., mely az aradi fiók volt vezetője, forduljanak.

Véres barrikádharcok Telavivban

**Tiltakozósztrájk az angol bevándorlási politika ellen — A zsidó
telepések összeütköztek a rendőrséggel**

Jeruzsálemből jelentik: Telavivban tegnap
véres barrikádharcok folytak a zsidó telepések
és a rendőrök között. Tudvalevő, hogy tegnap
minden nagyobb városban tiltakozó sztrájkot ren-
dezték a zsidók az angolok bevándorlási politiká-
ja ellen. Telavivban ez a sztrájk erősen elmege-
sedett, mert az esti órákban a sztrájkoló zsidó
telepések tüntető felvonulásra indultak és közben

az angolokat szidalmazták.

Amikor a kivonult rendőrség megpróbálta a
tömeget feloszlatni, azok barrikádokat emeltek és
fel akarták venni a küzdelmet a hatóságokkal. A
rendőrök fegyverüket használták és sortűzet ad-
tak le, mire a tüntetők szétfutottak. A sztrájkolók
közül körülbelül negyvenen megsebesültek. A vá-
rosban óriási az izgalom.

— **Turistakirándulások.** Soc. Carpatina Ar-
deleana sectia „Czárán“ din Arad (Erdélyi Kárpát
Egyesület „Czárán Gyula“ osztálya) a következő
püsködi turákat rendezi, 1. F. hó 26-án, szomba-
ton Weekend-túra a casoaiai menedékházhoz és
környékére. Indulás délután a fél 3 órai villamos-
sal. Utirány: Livada—Spiroch forrás—Caroima
csucs—Casoia. Hazatérés hétfőn este. 2. Folyó
hó 27-én, vasárnap kétnapos túra a következő ut-
irányon: Radna—Irma forrás—Milova völgye—
Hegyes csucs—Casoia (alvás a menedékházban.)
József völgy—forrás nyereg—Kis cladovai völgy
—Cladova. Uthossz: első nap 20 km, második nap
18 km. Indulás vasárnap reggel az 5 órai villa-
mossal. Hazatérés hétfőn este. Vezető: Rózsa Gé-
záné. Mindkét túrán csak azok vehetnek részt, a
kik szombat délig jelentkeztek a Sándor Iván és
Társas sorsjegyirodában.

— **Bágyadt levert, dolgozni képtelen egpé-
neknél reggel dnyomorra egy pohár természetes
„Ferenc József“ keserűviz a bélmozgást csakha-
mar megélénkíti, az emésztőcsatornában össze-
gyült salakot kiüríti, a vérkeringést szabadabbá te-
szi és a gondolkodó- és munkaképességet emeli.**

— **Aradi rendőri hírek.** Vakmerő betörési-
lás volt ma délelőtt a piacon, Kohn Berta, str.
Alexandru Gayra uccai lakosnő táskáijából ma a
piacon kilopták aranyóráját. A vizsgálat megin-
dult. — Az aradi rendőrség nagyszabású razzitát
tartott tegnap éjszaka és több mint husz gyanus
egyént állítottak elő.

A Romanul-palota átjárójának ujjbóli kinyitását követeli egy aradi háztulajdonos

**Érdekes per az aradi járásbírósgal előtt —
Szeptember 9-ikén lesz a döntés**

Érdekes pert tárgyalt ma az aradi járásbíró-
sgal. Hámory László dr. aradi háztulajdonos pert
indított a Concordia R.-T. ellen, amely a Roma-
nului-uccai Romanul-palota tulajdonosa. A **háztu-
lajdonos arra kéri a bíróságot, kötelezze a rész-
vénytársaságot, nyissa ki azt a kaput, amelyen a
lakosság eddig a Romanului-uccából az Emines-
cu-uccába jutott át.** Hámory dr. előadja, hogy
akkor, amikor megvásárolta az előző tulajdonostól
az Eminescu-uccai házat, az átjárás még szabad
volt és a Concordia később zárta csak le a kaput.
Miután közérdek az átjárás, amely jelentékenyen
megrövidíti az utat a Romanului-uccából az Emi-
nescu-uccába, bírósági határozatot kér a kapu
ujjbóli kinyitása érdekében.

Ionescu járásbíró ma tárgyalta az ügyet. A
Concordia R.-T. képviselője a tárgyalás elhalasz-
tását kérte, azzal az indoklással, hogy a kapu
bezárása ügyében a közgyűlés határozott és az
ügyet újból a közgyűlés elé kell vinni. A közelj-
övőben tartják meg az ülést és ennek állásfoglalá-
sáig kérte a tárgyalás elhalasztását. A bíróság
helyt adott a kérelemnek és szeptember 9-ikére
napolta el a tárgyalást, amikor döntés történik az
átjárás kérdésében.

Szokatlan konverziós ügy az aradi törvényszék előtt

**Egy elmaradt bírósági tárgyalás érdekes ku-
lisszatitkai**

Nem mindennapi konverziós per került ma
az aradi törvényszék harmadik szekciója elé.
Egy aradi köztisztviselő feleségét perelték be
váltóadósság címén. A köztisztviselő felesége,
akinek földbirtoka van, arra az álláspontra he-
lyezkedett, hogy adóssága konverzió alá esik,
a tárgyaláson azonban váratlan fordulat tör-
tént, amennyiben kiderült, hogy a váltót 1933.
októberi kelettel látták el. A földbirtokosnő
ügyvédje, dr. Albu Cornel bizonyítékokat
szerzett arra vonatkozólag, hogy ügyfele 1931-
ben kapta a kölcsönt, amelynek fedezésére
üres váltót adott át, így tehát a hitelezőnek
nem állott jogában két évvel későbbi keletre
kiállítani a váltót. A tárgyalás előtt felkereste
tehát a hitelező ügyvédjét, akivel közölte a
tényállást és bejelentette, hogy a régi konver-
ziós törvény 23-ik paragrafusá szerinti, egytől,
két évig terjedő börtömmel büntetik azt, aki a
váltót hasonló esetben későbbi időpontra ál-
litja ki, hogy adósa ne eshessen konverzió alá.
Tárgyalások indultak meg, amelyeknek ered-
ményeképpen a hitelező bejelentette a per
visszavonását és így az ügy mai tárgyalását
már nem tartották meg.

Fontos tudnivalók a Consum a dunai kirándulására vonatkozólag

Az aradi Consum Kereskedelmi R.-T. aldunai
kirándulására a résztvételi, illetve az ellátási
jegyek folyó hó 25-én, **pénteken délelőtt 9—1 órá-
ig és délután 4—7 óra között** vehetők át a Consum
központi irodájában. (Aradi Általános helyisége
I. emelet.) Azok, akik még szállodai beosztásukat
nem vették át, sziveskedjenek ezen időben **füllét-
lenül jelentkezni.**

A vonat vasárnap, 27-én reggel pontosan
4.40-kor indul az aradi állomásról és délelőtt
9.50-kor érkezik a turnu-severini hajóállomásra.
A dunai program után este fél hét órakor indul-
nak Baia-Herculane fürdőre, ahol az érkezéskor
a háziezrednek Baia-Herculane levő zenekara so-
gadja és a város polgármestere üdvözlő a Consum
335 tagu kiránduló csoportját. A részletes pro-
grammot, a tudnivalókat és az ellátáshoz szüksé-
ges összes szelvényeket a kirándulók részére ki-
adott résztvételi jegy tartalmazza.

— **Nagyszabású kerti ünnepély a Lantos-
telepen.** Szombaton, 26-án este nagyszabású ün-
nepélyt rendez a ségai Polgári Kör népház-építő
bizottsága. Az ünnepélyen tekeverseny lesz, majd
különböző attrakció és reggelig tartó tánc. A zenét
kitűnő cigányzenekar szolgáltatja.

Az új váltótörvény

Irta: **Gerő Sándor, ügyvéd**

Ez év június 1-én lép életbe az új váltótörvény, melynek feladata a már kihálófélben levő hitelélet fellendítése. Azonban eme közgazdasági hivatáson kívül az új törvény egyéb célokat is szolgál. Így ez az 1930-as genfi nemzetközi váltóegyezmény becikkelyezését, illetőleg ennek a bel-földi viszonyokhoz való alkalmazását jelenti. Azonfelül az új váltótörvény jelentős és határozott lépést reprezentál a jogegyesítés terén, mivel az új váltótörvény életbelépésével a Románia területén eddig érvényben levő különböző váltótörvények kivétel nélkül hatályukat veszítik. Az új törvénynek általában nem lesz visszaható ereje és hatálya nem terjed ki a törvény életbelépése előtt kiállított váltók, váltónyilatkozatok kelleikre, joghatályára, míg az elfogadás és fizetés módja, valamint a váltóból eredő kereseti és visszereseti jogokat, ezeknek fenntartását és elenyészését már minden esetben az új törvény szerint bírálják el.

Ami a váltók végrehajtását illeti, a jelen törvény intézkedései mértékadóak minden egyes (tehát még e törvény életbelépése előtt kiállított) váltóra nézve, mely 1934. november 1-e után jár le.

Az új váltótörvény két részre oszlik: az idegen és saját váltóra vonatkozó intézkedésekre. Az új törvény első fejezete az idegen váltó kiállítására és alapjára vonatkozó intézkedéseket tartalmazza.

Itt nincsen semmi nevezetesebb eltérés a jelenleg érvényben levő magyar váltótörvénytől.

Az a váltó, melyet esedékesség nélkül állítottak ki, „látra” szól. A „látra”, vagy „lát” után bizonyos időre fizetendő váltóban a kibocsátó kamatot köthet ki a váltóösszeg után.

Az új törvény 12. §-a hű mása a magyar váltótörvény 93. §-ában foglalt, a bianco váltókra vonatkozó intézkedésnek, mely szerint az a kifogás, hogy a váltó, melyet kitöltetlenül adtak át, nem lett a megállapodáshoz hiven kitöltve, harmadik jóhiszemű váltóbirtokossal szemben egyáltalában nem érvényesíthető.

Egy fontos intézkedése még az új törvénynek a kitöltetlenül adott (bianko és fedezeti) váltókra nézve az is, mely szerint a váltóbirtokosnak a váltót, kibocsátásától számított 3 éven belül, ki kell töltenie, különben idevonatkozó jogától elesik.

Esedékesség. A váltó kiállítható: látra, lát után bizonyos időre, kiállítás után bizonyos időre, határozott napra. Más lejáratra szóló, vagy egymást követő több lejáratra kiállított váltó semmis.

A látra szóló váltó bemutatásakor fizetendő. Az ily váltót, a kiállításától számított 1 éven belül, be kell fizetés végett mutatni. A régi törvény szerint a bemutatási terminus, a váltóbirtokosnak a forgatók s a kibocsátó elleni visszereset elvesztésének terhe alatt, két év volt.

A váltóbirtokos köteles a váltót azon a napon, amikor fizetendő, vagy az azt követő két köznap valamelyikén, fizetés végett bemutatni.

A fizetés, vagy az elfogadás megtagadását továbbra is közokirattal (óvás) kell igazolni. Az óvást az esedékességet követő két köznap valamelyikén kell felvenni.

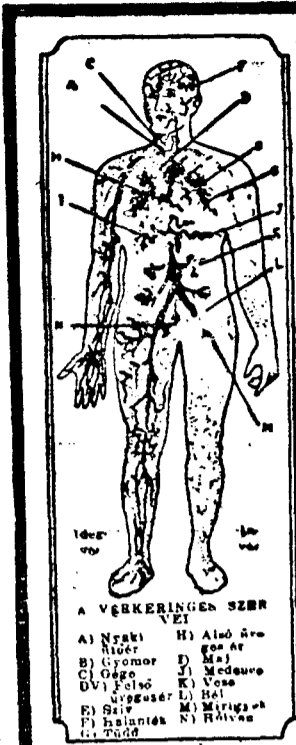
Az új törvény legfontosabb újítása az az intézkedés, mely szerint a váltó egy végrehajtható okirat jellegével van felruházva. Ennek az intézkedésnek úgy közgazdasági, mint jogi szempontból nagy jelentősége van. A hitelező ennek folytán a váltóval egy okiratot kap a kézbe, melyet esedékességek orszonnal végrehajthat, míg jogi szempontból, ezen intézkedés által az új román váltótörvény a legmodernebb váltótörvények sorába lép.

Az eddig Erdélyben érvényben levő váltófizetési meghagyásos eljárás tehát megszűnik, (noha ez lényegében közel állt az új törvényhez) mivel a váltót ezentúl nem kell peresíteni, csak egy ugynevezett végrehajthatási záradékkal ellátni.

A végrehajthatósági záradékkal való ellátás, ha a váltón kitüntetett összeg nem haladja meg az 50.000 lejt, a járásbíróság, míg ezen összegzen felül a törvényszék által történik. A bíróság ezen határozata ellen, fellebbezésnek nincs helye. A váltó végrehajtása ellen azonban, a fizetésre való felhívás vételétől számított 5 napon belül, a váltóadó elmentmondással élhet, melynek azonban csak akkor van felfüggesztő ereje, ha az ellentmondó a váltón szereplő aláírását hamisnak nyilvánítja. Ebben az esetben is biztosítási végrehajtásnak van helye.

Látjuk tehát azt az előnyt, melyet az új váltótörvény, a fizetési meghagyásos eljárással szemben jelent: míg ez utóbbi, a váltókifogásoknak három napon belül történt beadásával a végrehajtást felfüggesztette és csak biztosítási végrehajtást engedett meg, az új törvény, a váltót, a fentebb említett egy eset kivételével, végrehajtható erővel ruházta fel. Az ítélet ellen, mely az ellentmondás felett dönt, fellebbezésnek van helye.

(Folytatása következik.)

A VERKERINGÉS SZER-
VEI

A) Nyaki	H) Alsó
B) Gyomor	I) Máj
C) Vese	J) Medulla
D) Pajzsmirigy	K) Vese
E) Szív	L) Hát
F) Hasnyán	M) Máj
G) Tüdő	N) Hólyag

PAGEOLT

Használjon a kankó-
élet és nemi szer-
vek megbetegede-
sénél.

Kapható gyógyszer-
raktárban és drogériákban.

A köszvény mindenkit foglalkoztat

Köztudomású, hogy minden köszvényesnek évente négy húgysav elleni kurát kell tartania, tehát minden évszakban egyet. Ha bizonyos különleges okokból, mint pl. túlságosan sok húsfogyasztás, ülő életmód, izgalmak, korai vénülés következtében a húgysav a vért túltelíti és ha a reumatikus fájdalmakat, vesebántalmakat, epekövet, ischiást, idegzsabát, stb.-t el akarjuk kerülni, sürűbben is kell ezt a kurát tartanunk, mert ezek a betegségek idővel az egész szervezetet legyengítik.

Az URODONAL-kúra, amely a legnagyobb ellensége a húgysavnak, a fent említett esetekben elhárítja a köszvény veszedelmét és rendszeresen eltávolítja a vérből azokat a káros lerakódásokat, amelyek ezeknek a betegségeknek okozói.

Az Urodonal éppen úgy oldja fel a húgysavat, mint a víz a cukrot és ezáltal a betegséget gyökerében támadja meg.

Aki három adagos üveggel vesz, a rendszer ár 25%-át megtakarítja, mert egy ilyen üvegben majdnem annyi van, mint 4 rendszer üvegben. Az

URODONAL

nemcsak gyógyítja a köszvényt, hanem annak elejét is veszi, mert feloldja a húgysavat.

Zenéje miatt mondtak ítéletet a himnuszperekben

Dr. Kajaba László plébános izgatási pere az oradeai tábla előtt

Targumuresről jelentik: Egymás után kerülnek a targumuresi törvényszék elé az ugynevezett „hymnuszperek”, amelyeket általánosságban és állítólag „izgatás” címén indítanak, amelyek mögött azonban — mint a tárgyalás folyamán kiderül — csupán akaratlan, vagy tudatlan indító-ok rejtőzök, legtöbb esetben pedig virtuskodás. Sok esetben ennek megfelelően, csekély ítéletet hoznak. Néhány erdőcsinádi gazdálkodó bűnperében hozott tegnap ítéletet a targumuresi törvényszék. A gazdálkodók újév napján felmásztak a templomtoronyba, ahol elénekelték a magyar himnusz, amelynek hangjait azonban az orgona zugása és a kórus éneke teljesen elnyomta. A vád harminc gazdálkodót állított a bírák elé. Ezt a harminc gazdálkodót felmentették, azonban azokat, akik a toronyban énekelték a magyar himnusz, két-két napi fogház és 200—200 lej pénzbüntetéssel sújtották. Az elítéltek megnyugodtak az ítéletben, amely így jogerős lett.

Ennél sokkal szigorúbb ítéletet hozott ugyancsak a targumuresi törvényszék egy másik hymnusz-perben. Az ítélet a Marzescutörvényre támaszkodott és 1—1 havi fogházzal, valamint 1000—1000 lej pénzbüntetéssel sújtotta Farcas István és Rajka János gazdákat. A két gazdálkodó a korcsmában borozgatott s közben román és magyar nótákat énekelt felváltva. Ittas állapotban Rajka János fogadást ajánlott Farcasnak, hogy nem meri elénekelni a magyar himnusz, Farcas szintén jól felöntött a garatra és román ember léteire állta a fogadást s elénekelte a magyar himnusz. Viszontfogadás lett a dologból s erre

Rajka énekelte el a himnusz egy liter borért. A targumuresi tábla fellebbezés folytán most megerősítette a törvényszék ítéletét, bár a védelem bizonyította azt, hogy a magyar himnusz szövege imádság s abban semmi izgatás nincsen, s nem is lehet. A táblai tarács azonban nem a himnusz szövegét, hanem zenéjét találta izgatónak, ezért hozta meg súlyos ítéletét.

Mint Oradeáról jelentik, dr. Kajaba László plébános ismert ügyével tegnap foglalkozott az oradeai tábla tanácsa. Emelvezetes, hogy Kajaba László római katolikus plébánost az elmúlt év júniusában az episcopia-bihorului határállomáson letartóztatták, mert olyan kijelentéseket tett, amelyek sértőnek találtak a románságra nézve és mert utitáskájában egy, Magyarországról készült térképet találtak. Ezenkívül állítólag egy határrendőrt meg akart vesztegetni, ami nem bizonyosodott be. A törvényszék izgatás vádja miatt 50.000 lej pénzbüntetésre és három hónapi fogházra ítélte Kajaba Lászlót. Most került az ügy a tábla elé, amely elutasította Kajaba László dr. fellebbezését és megerősítette a törvényszék ítéletét. Kajaba memorandumában tiltakozott az ellen a vád ellen, amely szerint ő illojális állampolgár volna s előadja, hogy az elmúlt év júniusában négy napi állatlanság után, halálos fáradtan érkezett az episcopia-bihorului határállomásra. Az éhgyomorra fogyasztott sör hatása alatt mély álomba merült s a határon letargikus álmából felriasztva — ítéliképeességének nem lévén birtokában, — a vádban szereplő kifejezéseket használta, azonban, ha így is történt, senkit sem akart megsérteni. Tagadja azonban, hogy Magyarország térképe lett volna az ő csomagjai között. A lelkész egyébként tagadta még azt is, hogy meg akart vesztegetni egy határrendőrt. Tiltakozik az irredentizmus vádja ellen, amely nem egyéb, mint fantázia szüleménye. Kajaba László, miután az ellene emelt vádiratban szereplő bűncselekmények nincsenek beigazolvva, ártatlansága tudatában felemeltést kért, a Tábla azonban elutasította fellebbezését.

Ha óvszer — akkor legyen

„OLLA”

a világmárka.

SPORT KÖZLÖNY

A szövetségi díjat is, mint az ifjusági bajnokságot az AMEFA (AMTE) nyeri

Az ifjusági bajnoksághoz hasonlóan, a szövetségi díjért folyó küzdelemben is az AMEFA (AMTE) tartalékgárdája vezet behozhatatlan pótelőnyrel, veretlenül. A második helyet a Gloria-CFR birtokolja, de erősen osztrómolja az egyforma pontveszteséggel harmadik helyen fekvő CAA (AAC). A valószínűség szerint azonban mégis a Gloria és a CAA (AAC) lesznek a második, illetve harmadik helyen. A negyedik helyet az SGA (ATE) őrzi, míg a további helyezésekért ádáz küzdelmet folytat a Tricolor, Hakoah, Olimpia-PTT, Transylvania és Unirea. Az utolsó helyet visszavonhatatlanul a Fortuna tartja megszállva. Vasárnap három szövetségi díjmeccset játszanak le

a csapatok és pedig Transylvania—Hakoah. AMEFA (AMTE)—CAA (AAC), valamint Unirea—Fortuna küzdenek a pontokért. A táblázat most a következő:

1. AMEFA (AMTE)	16	16	—	—	87	9	32
2. Gloria-CFR	17	12	1	4	74	36	25
3. CAA (AAC)	15	10	1	4	68	29	21
4. SGA (ATE)	15	7	1	7	36	46	15
5. Tricolor	17	6	3	8	39	73	15
6. Hakoah	15	5	1	9	38	45	11
7. Transylvania	14	4	3	7	31	39	11
8. Unirea	16	3	5	8	28	54	11
9. Olimpia-PTT	13	3	3	7	20	37	9
10. Fortuna	16	1	2	13	15	68	4

Tömeges meghívásokat kapott a Gloria-CFR

A Gloria-CFR tegnap egész hálom meghívást kapott különböző városokba pünkösdkor lejátszandó futballmérkőzésekre. Ugy látszik a lugoji vereségek után, egyes csapatok ki akarják használni a Gloria indiszpozícióját és amíg lehet, le szeretnék győzni az aradi együttest. A Gloria így meghívást kapott az Univerzitateától, a bajamarej Phoinixtől, a satumarej Olimpia-CFR-től, a resitai UDR-től, a teuisi sportklubtól, az alba-iuliai Unireától, az oradeai Staruintától (Törekvés), sőt a bucuaresti-i Juventus is táviratilag kérdést intézett a Gloriához, hogy nem-e lenne hajlandó a nemzeti bajnoki mérkőzést előrehozni és ők még Vogl nélkül is játszanának. A Gloria-CFR természetesen nem fogadott el egyetlen meghívást sem és a csapatot, amely most hullámvölgyben van, 10 napig pihenteti. A vezetőség egyébként határozatilag kimondta, hogy a hátralévő három nemzeti bajnoki meccsen a következő csapatot fogja szerepeltetni: Halga—Huszti, Valenir—Szabó, Faur I., Pecican—Igna, Tabac, Dobra, Marienut, Mercea. Kivételt csak az az eset képez, ha a játékosok közül valamelyik megsérül, mert akkor Sabau, Neteda és Faur II. közül jelölik ki azt, aki a csapatba kerül.

Összeállították a vasárnapi csapatokat

Vasárnap Aradon a CAA (AAC) és Hakoah csapatai játszanak barátságos meccset és a két egyesület vezetése már összeállította az érdekesnek ígérkező mérkőzésre kiálló csapatokat. Ezek szerint a két együttes a következő összeállításban fog a küzdőtérre kiállni: CAA (AAC): Eudreji—Vass, Kovács—Küdmön, Szabó, Zoller—Matyók, Kniunesics, Perneki, Gallo, Simon. — Hakoah: Kerkai—Grossz, Guttmann—Krauser, Albert, Szécsi—Bundi, Grünfeld, Kraemer, Izsó (Ivánka), Sepsi. A mérkőzést Huszti fogja vezetni.

O A regátban turázik az Unirea-Tricolor. A bucuaresti-i együttes, amely a nemzeti bajnoki meccseit befejezte, a román kupa mérkőzéseit is bevégezte, ahelyett, hogy megérdemelt pihenőre térne, vasárnap és hétfőn Constantában játszik, onnan pedig Brailába utazik és még más mérkőzéseket is tervbe vettek.

Magyar vagy német iratok, román nyelvűeket magyarra vagy németre fordít és hitelesít

T. SELAGIAN tanár, hites tolmács és fordító.

Cím: Arad, Kereskedelmi Iskola (Kulturpalota mellett) földszint, balra első ajtó. 17-2 Hivatalos órák: d. e. 9—1-ig és d. u. 3—7-ig

O Összeállították a magyar válogatottat Egyiptom ellen. Nádas Ödön magyar szövetségi kapitány tegnap összeállította az Egyiptom ellen kiálló magyar válogatott csapatot, amely a következő: Háda—Futó, Sternberg—Palotás, Szücs, Lázár—Markos, Vincze, Teleki, Toldi, P. Szabó.

O Kína lett Kelet labdarugó bajnoka. Most bonyolították le a Kelet labdarugóbajnokságot. A döntőben Kína csapata 2:0 arányban győzte le Holland-Indiát, amely az elődöntőben Japán felett 7:1 arányban győzedelmeskedett.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Elengedik az aradmegyei urbéres birtokok múlt évi adóját

Az aradi pénzügyigazgatóság befejezte a vizsgálátot és adótörlesztést kíván

Két héttel ezelőtt jelentette az Aradi Közlöny, hogy a pénzügyminisztérium elrendelte az aradmegyei, az erdélyi és bánáti urbéres birtokok múlt évben kivetett adójának felülvizsgálását, mert illetékes helyen rendkívül magasnak találták az adómegállapítást és a horribilis terheket az adózók nem voltak képesek elviselni. A községek, a városok és egyházak tulajdonában lévő urbéres birtokok, jobbára erdőségek és legelők (védelmi adójából az elmúlt év folyamán nagyon kevés volt az inkasszó eredménye, mert az adózók képtelenek voltak eleget tenni fizetési kötelezettségeiknek.

A pénzügyminisztérium rendelete alapján Doctor Vazul aradi adminisztrátor és Scriban ellenőr heteken át beható vizsgálatot

Mindenki az „EUROPA”

Utazási iroda fürdőszelvényeivel nyaral

mert: az utazás és a fürdön való tartózkodás gondosan elő van készítve.

mert: kellemetlen meglepetések, túllárak, borralaló megrohanások nem fordulnak elő.

mert: a fürdőszelvényfüzet (pauzátkura) sokkal olcsóbb mint a rendes árak.

Információval, prospektusokkal stb. díjtalanul szolgál minden EUROPA utazási iroda.

Sándor (Europa) Menetjegyirodában

a Megyeházával szemben.

CONSUM-tagok készpénzárón 6 havi részletre vehetnek részt!

Nagy attrakció lesz az FC Wien aradi vendégjátéka

A Kütünö bécsi együttes, amely az osztrák profiligá negyedik helyezetteje, hétfőn játszik Aradon és vendégszereplése elé sportkörökben élénk érdeklődéssel tekintenek. A bécsi iskola kiváló reprezentánsa, amely legutóbb a Vientát 3:1 arányban győzte le, a következő csapattal fog Aradon játszani: Plaschka—Schneider, Puschmann—Hartl, Zlatolasek, Cernic—Riegler, Eckenhoffer, Weillinger, Pitrof, Hassmann, Tartalék Baumgartner. Az AMEFA (AMTE) még nem állította össze csapatát, de a piros-feketék bizonyára legjobb együttesükkel állnak ki, tehát a meccs jó sportot és remélhetőleg fair játékot fog hozni.

O Rómába költözött a FIFA. A nemzetközi futbalszövetség, amely tudvalevőleg Zürichben székel, a futballvilágbajnokság idejére Rómába tette át székhelyét. Május 20. és június 11. között tehát minden levelezés a FIFA római címére, a Hotel Ambascatoriba küldendő.

O A CAA (AAC) oldboys csapata Sirián. A legjobb aradi oldboys együttes megkezdte a szezon és vasárnap játsza le első vidéki mérkőzését Sirián, ahol nagy érdeklődéssel várják az aradiakat. A siriiaiak főleg arra kíváncsiak, hogy az aradi csapat mennyit fejlődött tavaly óta.

O Magyar atléták győzelmei Prágában. A Slavia atlétikai versenyén Szabó Miklós és Remecz magyar atléták is elindultak és Szabó az 1500 méteren 4 perc 03.8 mp. idővel győzött. Remecz pedig a diszkoszvetésben 4632 cm. eredménnyel végzett az első helyen.

folytattak az aradmegyei urbéres birtokokon és ugy a helyszíni szemléken, mint az Aradra beidézett birtokosok és bérlők vallomásaiból megállapították, hogy a múlt évben tényleg lehetetlenül magas jövedelmi adót állapítottak meg a földadó-kivető bizottságok.

Erre való tekintettel, valamint azért, mert az említett vidékeken az idén még mosihább mezőgazdasági viszonyok várhatók, mint a múlt évben voltak, az adók nagymértvű leszállítását hozzák javaslatba. Tegnap fejezték be a vizsgálatot, amelynek eredményét felterjesztették a felettes fórumhoz.

A behajtási pénzügyigazgatóság Halma-giuban és Muste községben az urbéres birtokok tavalyi adójának teljes törlesztését kívánja, a radnai és sebisi járásban a 75 százalékos, az ineuí és tarnovai adóhivatalok területén pedig 50—50 százalékos adóelengedést hozott javaslatba.

Mivel az adatok megállapítása precizen történt, kétségtelen, hogy a pénzügyminisztérium ez előterjesztést teljes egészében elfogadja.

MEGSZUNTETTEK A MUNKANÉLKÜLIEK KÖTELEZŐ SEGÉLYÉT. A munkügyi minisztérium rendeletet küldött a munkásbiztosító pénztárakhoz a december 1-től május 1-ig szedett egy százalékos munkanélküli segély beszüntetéséről. A fenti segély felét tudvalevőleg a munkaadók, felét pedig az alkalmazottak fizették, de a rendelet következtében ez a segélyhozzájárulás most megszűnt.

A Consum új száma C. R. Mircea szenátornak, az Ugir vezérigazgatójának nyilatkozatát közli az új kontingentálási rezsimmel kapcsolatban, amely nyilatkozatban Mircea szenátor megállapítja, hogy az ipar, a kereskedelem és a mezőgazdaság érdekeinek összeegyeztetésével építhető ki az ország gazdasági érdekeinek megfelelő autarkias gazdasági rendszer. Folytatja a Consum a banktörvény ismeretességét. Fizetésekeptelenségek, Új cégek és cégváltások. Közszállítók és árjeltek első forrásból olvashatók a Consumban. Kérjen mutatóvanszámot a kiadóhivaltaltól, Cluj. Postafiók 127.

Autógummi minden méretben gyári árakon szerezhető be Kálmán A. Részvénytársaságnál Arad

Nagy elégedetlenség az erdélyi favállalatok között a Magyarországra exportálandó fa szétosztása miatt

A Lomási Erdőipar tartja üzembem a legtöbb fűrészkeretet és mégis a CAPS kapta a kiviteli kontingens legnagyobb részét — A sérelmek miatt a kormányhoz fordultak az üzemtulajdonosok — Megindult a harc az exportjuttalom elnyeréséért

Az új román—magyar faegyezmény alapján 1934-ben 7500 vagon fenyőfát szállítanak Magyarországnak a romániai favállalatok. Erre a július végéig szállítandó 2000 vagon fára most adta ki a fatermelő-vállalatoknak a szállítási megbízást az országos export-bizottság. A kontingens szétosztása nagy elégedetlenséget kelt a fatermelők között, akik méltán hangoztatják azt, hogy a 2000 vagon szállítására szóló engedély kiadása nélkül az igazságot. Az Aradi Közlöny munkatársa ez ügyben kérdést intézett Bán Vilmoshoz, az Erdélyi Fakereskedők Egyesületének titkárához, aki az alábbi adatokat közölte velünk:

— Az országos export-bizottság négyhónaponként állapítja meg a kiviteli kontingens a működő fűrészkeretek tulajdonosai között. Mivel a múlt évben aránytalanul történt a szétosztás, a fatermelők kívánságára az export-bizottság 5 komissziót küldött ki az erdélyi erdő-kitermelő-vállalatok telepeire, hogy pontosan állapítsák meg az üzembem levő fűrészkereteket és a raktáron levő fakészleteket, mert ezeknek alapján kívánja felosztani a szállítási kontingens. Az öt bizottság a múlt hónapban fejezte be munkáját, de az export-bizottság a szállítási kontingens szétosztásánál nem vette figyelembe az öt bizottság által megállapított pontos adatokat és ismét igazságtalanságot követett el, amely miatt a favállalatok között nagy a felháborodás. Ugyanis ismét a CAPS kapta a legnagyobb kiviteli megbízást: négy hónap alatt 270 vagonot fog exportálni, holott csak hat üzeme van 21 fűrészkerettel, míg ellenben a Lomási Erdőipar csak 130 vagonra kapott kontingens, holott 30 működő fűrészkerete van. A Foresta 22 fűrészkerettel 120 vagonra, az OPA 23 fűrészkerettel szintén 120 vagonra, a Carpatina 20 fűrészkerettel 106 vagonra, a Feltrineli-cég, amelynek Talmacuban 27 fűrészkerete működik, 72 vagonra, a Mundus-Borlo 6 fűrészkerettel 15 vagonra kapott kiviteli engedélyt. Habár az öt bizottság precizen elvégezte a reábizott feladatot, a szétosztó-hivatal nem vette figyelembe a vállalatok termelőképességét és készleteit, hanem a tavalyihoz hasonló igazságtalanságot követett el. Az új elosztás miatt a fatermelők érdekképviselete memorandumot intézett a kormányhoz, amelyet arra kér, hogy változtassa meg ezt a kontingens-szétosztást.

Ugyancsak ma értesültünk arról, hogy május 1-én bevezetett új kontingens-rendszerrel kapcsolatban a kivitel felsegítése céljából kiosztandó export-juttalmak megállapítása miatt súlyos ellentétek merültek fel a faszakmákban.

Megjelentek!

a következő új törvénykönyvek:

Uj váltótörvény,

Uj kényszeregyezségi törv.

A mezőgazdasági és városi adósságok szabályozásáról szóló törvény,

Munkaszerződésekről szóló törvény Román és magyar szöveggel

Az összes törvénykönyvek kaphatók az

Aradi Közlöny kiadóhivatalaiban.

Ugyanis a kiviteli prémiumokat a Gyáriparosok Országos Szövetségének (UGIR) faosztálya akarja szétosztani a különböző favállalatok között. Ezt a kormány úgy kívánja keresztülvinni, hogy az exportprémiumról csekkel állítat ki, amelyet a Banca Nationala azonnal kifizet. Hogy milyen kvóta szerint fogják szétosztani az exportjuttalmakat? A fatermelő-vállalatok egyrésze azt kívánja, hogy ne esetenként, — mint ahogyan a kormány tervezi — hanem hathónapos érvényvel állapítsák meg a juttalmakat, mert az exportörök így jobban bírnák az árakat kikalkulálni.

Megnehezíti a lebonyolítást az, hogy a legnagyobb favállalatok nem bírnak egymás között megállapodni az exportjuttalomra nézve, mert mindegyik más-más államba exportálja faanyagát és a saját kiviteli cikkének támogatását szeretné keresztülvinni. Vanak, akik Görögországba, Egyiptomba, Magyarországra, viszont mások Palesztinába szállítanak és ennek az exportnak támogatását akarják megjutalmaztatni. Remélhetőleg rövidesen létrejön a fatermelők között a teljes megegyezés és akkor megkezdődik az exportjuttalmak szétosztása. De ha nem bírnak megállapodni, akkor a kormány hatálmá szóval dönt az ügyben.

Különös per

egy részvénytársasági alapon épült bérpalota körül

Páratlanul érdekes pert tárgyalt néhány nap múlva a bucaresti-i törvényszék. Az eset részletei a következők: A bucaresti-i Parvulescu-házaspár 770 ezer lejért örökárón megvette a Constructia Moderna bucaresti-i építési vállalatot a Calea Victorie és a Frumoasa-ucca sarkán lévő hatalmas bérház egyik nagy üzlethelyiségét és a szerződés aláírása előtt 115 ezer lej foglalót adtak a cégnek. Az építési vállalat a bérházra részvénytársaságot hozott össze és a részvények tulajdonosai így részvényeik erejéig társtulajdonosává váltak a palotának. Amikor a Parvulescu-házaspár alá akarta írni az ingatlan adás-vétel szerződést, csodálkozva állapította meg, hogy a szerződéshez terjedelmes és különös záradékot csatolt az eladó és azt ezért nem akarták aláírni. A szerződési záradék 13-ik szakasza a következőket tartalmazza:

Minden részvényes aláveti magát a részvénytársaság határozatainak, amelyek ellen semmiféle fellebbezésnek, vagy jogorvoslatnak nincs helye. A ház gondnokának intézkedése döntő fontosságú. Ha a részvényesek — akik tehát a ház tulajdonosai — megállapítják, hogy valamelyik lakásnak, vagy üzletnek tulajdonosa megszegte a szerződést, illetve a részvénytársasági szabályokat, akkor kétharmad szavazattöbbséggel elhatározhatják, hogy a szabályok ellen vétő tulajdonos azonnal köteles kiköltözködni és lakrészét köteles eladni a részvénytársaságnak. Ha nyomban ki nem költözik, úgy naponként 10 ezer lej kártérítést fizet a részvénytársaság többi tagjainak.

A Parvulescu-házaspár felháborítónak találta ezt a szerződés-tervezetet és a 115 ezer lej előleg visszafizetését követelte. Mivel ezt nem kapta meg, beperelte a Constructia vállalatot, mert — szerinte — a részvénytársaságot jogtalan gazdagodás vágy vezeti.

— Ma kezdődött meg a vándorfakereskedőknél összevásárolt mennyiségek árának megállapítása. Mint ismeretes, az Erdélyi Fakereskedők Egyesületében tömörült cégek a CAPS-sal együtt megvásárolták az erdélyi mőcök és más hegyvidéki vándorfakereskedők készleteit, mert a vándorfakereskedők hihetlenül lenyomták a fa árát és veszélyezteték a nagy adókat fizető vállalatok, kereskedő-cégek fennállását, már pedig azoknak megszűnése nagy károkat okozna magának az államkincstárnak is. Ez ügyben a fakereskedők egyesületének megbízottjai ma értekezletet tartanak a Ciucea közelében lévő Poeniben, ahol megbeszélnek az összevásárolt fa iorgalom-

bahozatalával járó teendőket és az egész nagy üzlet lebonyolítását, amely egy évet fog igénybe venni. A megállapodás ugyanis egy évre szól. Ma állapítják meg a mőcököt! megvásárolt faanyag átvételi árát is. Kikötés van arra, hogy a CFR kedvezményes fuvardíjat állapít meg a mőcvidékeken megvett fa szállítására, mert ezáltal a vándorfakereskedők és hegyi termelők nagyobb átvételi árat kaphatnak a fakereskedőktől.

— Féliáru utazási kedvezmény a bucaresti-i kiállításra. Az arad megyei prefekturára érkezett rendelet szerint a bucaresti-i kiállítást meghosszabbították május hó végéig. Eszerint tehát május hó végéig lehet 50 százalékos kedvezményvel utazni Bucarestibe.

— Jelentékeny összegű adósságot engedtek el a külföldi hitelezők. Mint ismeretes, Párisban létrejött a kiegyezés a T a t a r e s c u-kormány és a külföldi hitelezők között. Bucarestből ma azt jelentik, hogy az első évi egymilliárd és százmillió lejen kívül, még 400 millió lejt fog a román állam a külföldi hitelezőknek fizetni az esedékessé vált kötvények szelvényeire. Az egy milliárd és száz millió lejt külföldi devizákban, a 450 millió lejt pedig effektív lejen kapiják meg a hitelezők. Nagy eredménye a kiegyezésnek az, hogy a tényleges esedékességi összeg és a fenti összeg közötti különbözetet a hitelezők teljesen elfogadják. Az egy milliárd száz millió lejt devizákban egy év alatt kell lefizetni. A Nemzeti Bank igazgatósága rámutat arra, hogy bár ezidőszent csak 250 millió lejt értékű devizája van, ez azonban senkit se aggaszon, mert a jegybank deviza-álladéka a külkereskedelmi forgalom arányában folyton növekszik. Egyébként az egy milliárd száz millió lejt részletet egy év alatt devizákban feltétlenül ki bírja egyenlíteni a Nemzeti Bank.

— „Nálunk azonnal kölcsönről beszélnek, mihelyt a pénzügyminiszter, vagy a bankormányzó külföldre utazik”. Bucarestből jelentik: Tudvalevőleg Dimitrescu, a Román Nemzeti Bank kormányzója szintén részt vett a Nemzetközi Fizetések Bankjának a napokban Baselben tartott közgyűlésén, amelyen kimondták a nemzetközi pénzügyi stabilizáció elvét, amelyet arany alapon kívánának megvalósítani. Dimitrescu kormányzó tegnap tért vissza Bucarestbe, ahol úgy nyilatkozott a sajtónak, hogy az európai pénzügyi válság még nem mult el teljesen, de az egész vonalon lassu javulás mutatkozik. „Utazásommal kapcsolatban, — mondotta a bankormányzó — azt híresztelték, hogy kölcsönt akarunk felvenni. Érdekes, hogy nálunk azonnal kölcsönfelvételtől beszélnek, mihelyt a pénzügyminiszter ur, vagy én külföldre utazom. Mivel az adós államok nehezen fizetik, vagy egyáltalán nem fizetik tartozásaikat, új kölcsönről a mostani atmoszférában szó sem lehet”.

KÖNYVEK

Doș Passos: 42. szélességi fok. Dusan és tarkán mint az amerikai élet, szövődik a celekmény. Sok ponton lakad és fut, hömpölyög Newyork felé. Világeseemények futószalagján fejlődik és bogozódik az egyéni sors. Az amerikai életnek senki merészebb, hibebb, eredetibb képét nem adta még. Uj ember, uj stílus, uj ritmus ez és egy nemzedék élete pereg le előttünk a remek regényben. Mindnyájan beleesünk a 42. szélességi fokba, ahol dübörög a világ s kavarnak az emberi sorsok. Uj és érdekes Doș Passos regénye, amely nem hiába aratott világsikert. A hatalmas regény remek kiállításban, egészvászonkötésben, 460 oldalon, Kosmos-kiadásban, 100 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Cluj. Kérje a Kosmos-könyvek jegyzékét Lepage-nál.

Gróf Apponyi Albert: Emlékirataim. Korunk legnagyobb államférfiának, akit világviszonylatban is Európa legelső emberei között emlegetnek, 50 év történetéről szóló emlékirata most kerül az erdélyi olvasókörzönség elé. A magyar és világpolitika nagy mestereinek érdekes, intím beszámolója, amely az ifjúságtól, családai, otthoni emlékekkel veszi kezdetét. Harmadik átdolgozott kiadásban, 300 oldalon, nagy alakban, díszes egészvászonkötésben, a korábbi 420 lej helyett, most 160 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Cluj. Kérje a Panteon-kiadások jegyzékét.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, MÁJUS 25.

Bucuresti. 13. Vizállásjelentés. Utána déli hangverseny. (Gramofonlemez.) 14. Tőzsdei jelentés. Hírek. 14.20: Könnyű zene gramofonon. 18: A rádiózenekar hangv. 19. A „tej-hét“ keretében C. Berceanu előadása. 19.15: Rádiózenekar. 20.20: Lemezek. 21: Kamarazene. 21.45: Badescu Dimu énekel. 22.15: Nitzesu és Cerneski játéka két zongorán — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 11: Az Ifjusági Testnevelési Kongresszus megnyitása. 13: Déli harangszó. 14: Zenekari hangverseny 16.30: A rádió diákfelőrája. 17: XIV. Lajos és II. Rákóczi Ferenc. 17.30: A Debreceni Hét és Tiszántuli Vásár. 18: Bársony Dóra énekel, zongorakísérettel. 18.30: Gyorsírótanfolyam. 19: Sportközlemények. 19.15: Györi-trió. 20.30: Rómában történt. 21: Hanglemezek. 21.30: A rádió külügyi negyedőrája. 21.45: Színműelőadás a Stúdióból. Primerose kisasszony. Színmű 3 felvonásban. Irta: De Caillavet és De Flers. Fordította Góth Sándor. 23.15: Hírek, időjárásjelentés. 23.30: Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel. 0.15: Heimlich Lajos zongorázik. — Budapest II. 19.25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Walkür.“ Zenedráma 3 felvonásban. Zenéjét és szövegét írta. Wagner Richárd Fordította: Csiky Gergely. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 17.10: Lemezek. 18.20: Hauk Gertrud Brahm-, Reger-, Mahler- és Marx-dalokat énekel. 20.25: Operettest, előadja San tera Offi szoprán. Skriwanek tenor és a rádiózenekar. 22.25: Schmidt Ferenc és Schiffmann Edgard játéka a két zongorán. 23.20: Híres szórakoztató zenekarok lemezei. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 12.20: Rádiózenekar. 13.05: Rádiózenekar. 14.10: Lemezek. 17: Vuclicsevic énekesnő dalai. 18: Lemezek. 20: Népdal-

mezek. 23.35—24: Zene. — Berlin. 13: Szórakoztató zene a brémai régi városházáról. 15.15: Film lemezek. 17: Katonazene. 19.30: Krab zeneszerző művei. 21.15: Éjjeli munkások, hangjáték zenével. 22: Rádiózenekar. — Breslau. 12.50: Hangverseny. 14.35: Szórakoztató zene. 17: Rádiózenekar. 22.15: Néptánc. 23.45: Kamarazene régi hangszereken. — Kassa. 12.05: Lemezek. 13.35: Rádiózenekar. 14.40: Lemezek. 17: Lemezek. 17.30: Fuvószene. 19.10: Lemez. 20.30: Rádiózenekar. — Königsberg. 17: Szórakoztató zene. 20.40: Szórakoztató lemezek. 22: Szimfonikus zene. 23.30—1.30: Tánczene. — Leipzig. 14.10: Régi és új táncok lemezek. 17: Rádiózenekar. 22: Szimfonikusok. 23.30: Jóna: Kamaraszimfonia. — Mor. Ostrava. 13.35: Hangverseny. 19.20: Lemezek. 21.35: Félóra tánczene. — Róma. 13.30: Lemezek. 14-15.15: Könnyű zene. 18: Hangverseny. 20.55: Beszélőújság. Lemezek. 21.45: Szimfonikus hangverseny. 23: Könnyű és tánczene. — Varsó. 13.05: Lemezek. 16.20: Jazz dalokkal. 17.35: Friedmann Ignác lemezei. 18.10: Szopránadalok. 19.10: Kávéházi zene. 21.15: A filharmonikusok hangversenye. 23.40: Tánczene.

SZOMBAT, MÁJUS 26.

Bucuresti. 4.15: Lemezek. 18: A Sibiceanu zenekar hangversenye. 9.15: A hangverseny folytatása. 20.20: Lemezek. 21: Rádiózenekar. 22.20: Rádiózenekar. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Az Egyetemi Énekkarok szólovartette. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Az 1. honvédegyezred zenekara. 16.30: Ezermester-műhely. A Rádióélet ifjusági órája. 17: Hangversenyközvetítés a Hubay-palotából. 18.45: Rádióamatőrposta. 19.10: Hanglemezek. 20: Jelenetek. Előadja Berky Lili és Ózson Gyula. 21: Frétár Lóránd és Fráter Béla dalai. Előadja Nagy Izabella, Cselényi József és Magyar Imre cigányzenekara. 22: A rádió

— a rádióról. 22.15: Hírek, löversenyeredmények. 22.30 Budapesti Hangverseny Zenekar. 24: Pataky Vilmos jazz zenekarának műsora. — Budapest II. 17.30—18.35: Berend Endre szalonzenekara. 18.50—19.10: A hét eseményei (Hírek). — Bécs. 13.30: Rádiózenekar. 14.10: Hangverseny. 16.50: Heiss-Stábl Liza: Pony-expressz. — hangjáték Buffalo Bill életéből. 19: A neubaui férfialegetlet hangversenye. 21.30: Vidám est. 23.15: Rádiózenekar — Belgrád. 12: Lemezek. 12.20: Popaz-zenekar kíséretével dalok. 17: Lemezek. 17.30: Az Aranicki-zenekar népdalokat játszik. 20.30: Beethoven: A-dur szonáta; Mokranjac cselóművész játéka. 21.10: Operettársulatok. 24—0.30: Zene a Moszkva színházból. — Berlin. 14.15: Régi táncok lemezek. 15.15: Könnyű lemezek. 17: Katonazene a Kroll-kertből. 19.20: Vidám egybeállítás zenével. 21.15—2: Nagy potsdami rádióparádé a Hangversenyházból. — Deutsch landsender. 13.10: Operalemezek. 14: Hétvégi szórakozás lemezek. 20.20: Zene. 21.10—23: Májusi tánczene. 23: Hangtudósítás autómobiltréningről, lemezek. — Königsberg. 17: Az operai zenekar hangverseny. 18.30: Hangverseny. Rheinberger: G-moll verseny orgonára és zenekarra. 19.25: Frommer, Becker, Dörschfeld új dalai, éneki Ferenczy Ilonka. 20.30: Bach J. S.: C-dur vonóstrío, c-moll vonóstrío. — Leipzig. 13: Déli zene Frankfurtból. 14.10: Könnyű lemezek. 19.30: A drezdai filharmonikusok operett-hangversenye. 23.30—1.30: Tánczene. — Milano. 12.30: Lemezek. Közben 14.30: Lemezek. 18.10: Tánczene. 20.40: Lemezek. 21.45: Háromfelvonásos vígjáték. Utána lemezek. — Pozsony. 13.10: Lemez. 13.35: Rádiózenekar. 17.50: Sedlacek; Jankó és Smidra, vidám mesejáték gyermekeknek 4 felvonásban.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját leszállítottuk!

Egy apróhirdetés **20 leji.** Minden további ára **10 szóig csupán 2 leji.** szó 2 leji.

Az apróhirdetéseket előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef. : 151

LEVELEZÉS.

Pénteken, szombaton 4—5 között a megszokott marospartú helyen vagy vasárnap 8 után a korzón találkozunk. Hétfőn szeretnénk utazni, állás miatt tanácsára lenne szükségem. „Kisfi, szőke pisze.“

ALKALMAZÁS.

INTELLIGENS, szolid, jól főzött, 30 év körüli, szép, szorgalmas mindenösszefogó keressék vidékre. „Özvegyember“ jellegre az Aradi Közlöny kiadójában. 2142

PERFEKT, szorgalmas, tiszta hentes-mészárossegédet, 25 éven felülit keresek. „Havi 1000 lej“ jellegre az Aradi Közlöny kiadójában. 2143

Perfekt szakácsnő felvétetik. Str. Romanului 1. 2147

LAKÁS.

LEPCSŐHAZI bejárattal butorozott ucai szoba 1—2 személy részére, esetleg teljes ellátással, azonnal kiadó, Bdul. Carol 81., I. em., ajtó 4. 1491

Csendes házaspár, 2 szobás, fürdőszobás lakást keres aug. 1-re a P. Catedralei környékén. Címeket az Aradi Közlöny kiadójában kérek leadni. 2141

INGATLAN.

Félemeletes bérház,

a motorállomás közelében, 2 kétszobás és 3 egyszobás lakásokkal, kerttel, 250.000 lejért eladó. Kizárólagos megbízott: **Petrán,** Arad, Piata Avram Iancu 16.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

75 Hektóliter 1982. évi termései bor eladó. Érdeklődni lehet Szántónál, Str. Censistorului 22. 2116

Rádió. Az előrehaladott szezon miatt az 1933/34. típusú Minerva, t. u. m. g. Owin, Devald, Lumophon és egyéb kiváló márkájú készülékek, eredeti gyári árakon 6—12 havi részletre kaphatók minden kamat felszámítás nélkül **Hirschmann Carol** cégnél, Arad, Str. Gh. Lazar 17. 2140

CSEPLŐSZEKRENYEK, traktorok, magánjárók, minden nagyságú motorok, kedvező feltételek mellett kaphatók. Friedrich Testvérek, Timisoara. 2076

Kaptár és mézpergető olcsón eladó. Grădiște, Str. Războeni 47. 2136

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda Budapest Dunapart,

árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként

napi 12.— pengőért

Költözők figyelmébe! Világos hálószobák 5500 lei, ebédlők 8500 lei. Fehér komplet konyha 1800 lei, kredencek, székek, előszoba falak, íróasztalok, keleti balföldi és gyáriszőnyegek, zongorák, csillárok, szennyes szekrények, pianók, cimbalom, fali tükörök, fotelok, garnitúrák, Singer varrógépek, függönyök, storeok, asztalterítők, His Meister pathelonok stb. stb. — Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt timisoari zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO“ biz. üzlet Bul Reg Maria 13., Dacia kávéház mellett.

Eladó: szép perzsaszőnyegek, bécsi szongora, világos háló, jégzekrény, dísz-tárgyak csillárok, konyhabutor, stb. **Kerestünk sürgősen** szép uriszobát, hálószobákat, ebédlőt, antik és modern butorekat, szőnyegeket, ezüsttárgyakat, kézimunkákat, stb. **Zálogtárgyakra** legmagasabb kölcsönt a velünk összekötésben álló timisoari zálogház folyósít. „ARS“ bizom. üzlet Arad, Str. Eminescu 30, (Ortutay-palota.)

KÜLFELÉK.

Impotenciánál azonnali diszkrét, garantált segítség „Laboratórium“ Brasov, Str. Bratlanu 64. Válasszbiyegyet kérek. 1987

HAPAG-kéj utazások naptára Tavasz-nyár 1934.

- Juniustól Októberig** Utazások a csikágói világkiállításra. nagyon érdekes és nagyon olcsó.
- Julius 1.** Első északfoki utazás az „Oceana“ gőzessel 16 nap Norvégia, Északfok, Fjordok.
- Julius 21.** Izlandi és Spitzbergai utazás a „Milwaukee“-val 23 nap Skocia, Izland, Spitzbergák, Északfok, Fjordok.
- Augusztus 5.** Skocia, Norvégia és Dánia utazás 13 nap változatos, olcsó.

Különböző tengeri és szárazföldi utazások és kirándulások. Minden utazás elsörendűen szervezve és keresztülve, a viszonyoknak megfelelő árral. — Jelentkezés, felvilágosítás és prospektus a

HAMBURG-AMERIKA LINE S. A. R.-nak

képviselőténél:

Künstler Utazási és Vizumirodánál

Arad, Bulev. Regina Maria 24. —Telefon 86. sz.

